Arbeidsmarktinformatie naar opleiding en beroep voor de provincie Noord-Holland

Citation for published version (APA):

Berendsen, H., de Grip, A., Wieling, M., & Willems, E. J. T. A. (1992). *Arbeidsmarktinformatie naar opleiding en beroep voor de provincie Noord-Holland*. Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Faculteit der Economische Wetenschappen. ROA Reports No. 3
<https://doi.org/10.26481/umarep.1992003>

Document status and date:

Published: 01/01/1992

DOI:

[10.26481/umarep.1992003](https://doi.org/10.26481/umarep.1992003)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

ARBEIDSMARKTINFORMATIE NAAR OPLEIDING EN BEROEP

VOOR DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

ROA-R-1992/3

H. Berendsen
A. de Grip
M.H. Wieling
E.J.T.A. Willems

RESEARCHCENTRUM VOOR ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

Rijksuniversiteit Limburg
Faculteit der Economische Wetenschappen

Maastricht, april 1992

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Arbeidsmarktinformatie

Arbeidsmarktinformatie naar opleiding en beroep voor de provincie Noord-Holland/ H. Berendsen...[et al.].-Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Rijksuniversiteit Limburg, Faculteit der Economische Wetenschappen. -(ROA-R-1992/3)

Met lit. opg.

ISBN 90-5321-080-6 geb.

Trefw.: arbeidsmarkt ; Noord-Holland / onderwijs en arbeidsmarkt ; Noord-Holland.

INHOUDSOPGAVE

Bladzijde

VERANTWOORDING	i
----------------	---

1. INLEIDING	1
--------------	---

2. ENKELE ACTUELE ARBEIDSMARKTGEGEVENS	3
2.1. Inleiding	3
2.2. Leeftijdsstructuur en conjunctuurgevoeligheid	3
2.3. Sectorstructuur	5
2.4. Beroeps- en opleidingsgegevens	6

3. STROMEN OP DE ARBEIDSMARKT	11
3.1. Inleiding	11
3.2. Uitbreidingsvraag	13
3.3. Vervangingsvraag	16
3.4. Baanopeningen	19
3.5. Instroom van schoolverlaters	22
3.6. Typering toekomstige arbeidsmarktsituatie	23

LITERATUUR	25
------------	----

TABELLENOVERZICHT:	27
--------------------	----

Algemene gegevens per provincie

Tabel 1. Leeftijdsopbouw werkzame bevolking per provincie (gemiddelde 1988-1990)	28
--	----

Tabel 2. Conjunctuurgevoeligheid per provincie	29
--	----

Provincie Noord-Holland: bedrijfssectorgegevens

Tabel 3. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)	30
---	----

Provincie Noord-Holland: beroepsklassegegevens

Tabel 4.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)	31
Tabel 5.	Belangrijkste opleidingstypen per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1990	33
Tabel 6.	Belangrijkste bedrijfssectoren per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)	35
Tabel 7.	Uitbreidingsvraag per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)	38
Tabel 8.	Vervangingsvraag per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)	40
Tabel 9.	Baanopeningen per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)	42

Provincie Noord-Holland: opleidingstypegegevens

Tabel 10.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990	44
Tabel 11.	Belangrijkste beroepsklassen per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990	45
Tabel 12.	Belangrijkste bedrijfssectoren per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990	46
Tabel 13.	Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)	48
Tabel 14.	Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990 (Gini-Hirschman indicator)	49
Tabel 15.	Uitbreidingsvraag per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)	50

Tabel 16.	Vervangingsvraag per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)	51
Tabel 17.	Baanopeningen per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)	52
Tabel 18.	Instroom van schoolverlaters per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)	53
Tabel 19.	Toekomstige arbeidsmarktsituatie per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994	54
<i>Algemene gegevens per RBA-gebied</i>		
Tabel 20.	Leeftijdsopbouw werkzame bevolking per RBA-gebied (gemiddelde 1989-1990)	55
Tabel 21.	Conjunctuurgevoeligheid per RBA-gebied	56
<i>RBA-gebied Gooi en Vechtstreek: bedrijfssectorgegevens</i>		
Tabel 22.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek (gemiddelde 1989-1990)	57
<i>RBA-gebied Gooi en Vechtstreek: beroepsklassegegevens</i>		
Tabel 23.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek (gemiddelde 1989-1990)	58
<i>RBA-gebied Gooi en Vechtstreek: opleidingstypegegevens</i>		
Tabel 24.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek 1990	59
Tabel 25.	Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)	60
Tabel 26.	Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek 1990 (Gini-Hirschman indicator)	61

RBA-gebied Noord-Holland Noord: bedrijfssectorgegevens

Tabel 27.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord (gemiddelde 1989-1990)	62
-----------	--	----

RBA-gebied Noord-Holland Noord: beroepsklassegegevens

Tabel 28.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord (gemiddelde 1989-1990)	63
-----------	---	----

RBA-gebied Noord-Holland Noord: opleidingstypegegevens

Tabel 29.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord 1990	64
Tabel 30.	Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)	65
Tabel 31.	Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord 1990 (Gini-Hirschman indicator)	66

RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland: bedrijfssectorgegevens

Tabel 32.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland (gemiddelde 1989-1990)	67
-----------	---	----

RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland: beroepsklassegegevens

Tabel 33.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland (gemiddelde 1989-1990)	68
-----------	--	----

RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland: opleidingstypegegevens

Tabel 34.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland 1990	69
Tabel 35.	Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)	70

Tabel 36.	Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland 1990 (Gini-Hirschman indicator)	71
<i>RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden: bedrijfssectorgegevens</i>		
Tabel 37.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden (gemiddelde 1989-1990)	72
<i>RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden: beroepsklassegegevens</i>		
Tabel 38.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden (gemiddelde 1989-1990)	73
<i>RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden: opleidingstypegegevens</i>		
Tabel 39.	Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden 1990	74
Tabel 40.	Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)	75
Tabel 41.	Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden 1990 (Gini-Hirschman indicator)	76

VERANTWOORDING

In opdracht van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen heeft het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) de afgelopen jaren het informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt ontwikkeld. Onlangs is nagegaan in hoeverre de verschillende elementen van dit tot op heden landelijke ROA-informatiesysteem ook op regionaal niveau zouden kunnen worden gepresenteerd (zie Berendsen, De Grip, Wieling en Willems, 1992a). Deze regionale invalshoek heeft daarbij voornamelijk betrekking op een uitsplitsing naar provincie. In dit rapport wordt bij wijze van voorbeeld de beschikbare arbeidsmarktinformatie voor de provincie Noord-Holland gepresenteerd. Het onderzoek is behalve door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen gefinancierd door het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening (CBA) en het Landelijk Dienstverlenend Centrum voor studie- en beroepskeuzevoorlichting (LDC).

Het onderzoek werd uitgevoerd door drs. H. Berendsen, dr. A. de Grip (projectleider), drs. M.H. Wieling en drs. E.J.T.A. Willems. De auteurs danken drs. R.J.P. Dekker en student-assistente M.E.C. Reiners voor hun assistentie bij respectievelijk de verzameling en de verwerking van de vele gegevens.

1. INLEIDING

Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) verschaft reeds enkele jaren vanuit het ontwikkelde *informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt* informatie over de actuele en toekomstige situatie met betrekking tot de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De gegevens hebben daarbij betrekking op 93 beroepsklassen en 49 opleidingstypen, verdeeld over de gehele breedte van de arbeidsmarkt. Deze informatie vindt op twee verschillende manieren zijn weg naar meerdere gebruikers. In de eerste plaats worden de gegevens ingepast in het door het Landelijk Dienstverlenend Centrum voor studie- en beroepskeuzevoorlichting (LDC) ontwikkelde *Information-System on education and employment (I-See!)*. In de tweede plaats worden de belangrijkste resultaten tweejaarlijks gepubliceerd in het rapport *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep* (zie ROA, 1992).

Het ROA-informatiesysteem bevat tot op heden voornamelijk *landelijke* gegevens. Onlangs is echter onderzocht in hoeverre het wenselijk en mogelijk is de verschillende momenteel op landelijk niveau beschikbare arbeidsmarktinformatie te regionaliseren (zie Berendsen, De Grip, Wieling en Willems, 1992a). De informatie heeft daarbij betrekking op actuele data en arbeidsmarktindicatoren en op arbeidsmarktprognoses voor de middellange termijn. De conclusie van dit onderzoek is dat het voor enkele actuele 'kernindicatoren' en de onderliggende actuele arbeidsmarktinformatie zinvol is deze op regionaal niveau weer te geven. Daarnaast leveren de regionale arbeidsmarktprognoses belangrijke additionele informatie op boven de landelijke gegevens. Als regionale invalshoek is in dit verkennende onderzoek het *provincieniveau* gekozen. Op dit regionale niveau is het mogelijk zowel actuele data en indicatoren als arbeidsmarktprognoses voor de middellange termijn te genereren. Daarnaast is nagegaan of de informatie ook op *RBA-niveau* zou kunnen worden gepresenteerd. Vooralsnog is het op dit RBA-niveau slechts mogelijk om regionale gegevens over de huidige arbeidsmarktsituatie te verstrekken.

Opgemerkt moet worden dat slechts voor de beroepsklassen en opleidingstypen met tenminste 5.000 werkenden in een bepaalde provincie of in een bepaald RBA-gebied arbeidsmarktgegevens kunnen worden gepubliceerd, enerzijds vanwege de betrouwbaarheid van de uitkomsten en anderzijds vanwege de publicatierestricties die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) aan de gegevens afkomstig uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) heeft gesteld, om wille van de privacygevoeligheid van in verregaande mate gedetailleerde gegevens. Deze publicatiebeperking impliceert dat voor acht van de twaalf provincies arbeidsmarktinformatie naar beroepsklasse kan worden verstrekt met betrekking tot meer dan 50% van de totale werkgelegenheid in de desbetreffende provincie. Bij de verbijzondering van de arbeidsmarktgegevens naar opleidingstype zijn het hoger beroepsonderwijs (HBO) en het wetenschappelijk onderwijs (WO), alsmede het (ROA-)opleidingstype 'MBO Politie & Defensie' buiten beschouwing gebleven, aangezien voor deze opleidingen niet of nauwelijks sprake is van regionaal afgebakende arbeidsmarkten. Voor tien provincies kan voor tenminste de helft van het aantal onderscheiden opleidingstypen regionale informatie worden weergegeven. Voor deze tien provincies is een regionale verbijzondering van de landelijke arbeidsmarktgegevens naar

opleidingstype van het ROA zinvol. De twee uitzonderingen zijn daarbij de provincies Zeeland en Flevoland. Op het verder verbijzonderde RBA-niveau kan vooralsnog minder informatie worden verstrekt¹. Overigens is het wellicht in de nabije toekomst mogelijk op RBA-niveau voor meer beroepsklassen en opleidingstypen actuele arbeidsmarktinformatie te verstrekken (zie ook Berendsen, De Grip, Wieling en Willems, 1992a).

In dit rapport wordt bij wijze van voorbeeld van de mogelijkheden die de regionalisering van het informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt van het ROA biedt, de beschikbare arbeidsmarkt-informatie voor de provincie Noord-Holland gepresenteerd². Deze provincie neemt wat betreft het aantal te presenteren beroepsklassen en opleidingstypen binnen de provincies waarvoor op zinnvolle wijze arbeidsmarktgegevens naar beroepsklasse kunnen worden verstrekt min of meer een middenpositie in. Voor deze provincie kan informatie worden gegeven over in totaal 53 beroepsklassen die te zamen 88% van de totale werkgelegenheid vertegenwoordigen. Bovendien kunnen gegevens worden verstrekt voor 16 verschillende opleidingstypen.

Behalve dit rapport met specifieke informatie over de provincie Noord-Holland, is voor de provincie Friesland, die samenvalt met een RBA-regio, een tabellenoverzicht samengesteld met de beschikbare regionale arbeidsmarktinformatie (zie Berendsen, De Grip, Wieling en Willems, 1992b).

Het rapport bestaat uit twee delen. In het eerste deel worden de belangrijkste resultaten gepresenteerd en kort toegelicht. Daarbij worden eerst in hoofdstuk 2 enkele actuele arbeidsmarktgegevens besproken. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de arbeidsmarktprognoses per beroepsklasse en opleidingstype. Het tweede deel bestaat uit een uitgebreid tabellenoverzicht. Daarin zijn tabellen opgenomen van de actuele arbeidsmarktgegevens en de prognoseresultaten die in respectievelijk de hoofdstukken 2 en 3 aan de orde zijn gekomen. Daarnaast worden in dit tabellenoverzicht enkele andere, niet in de hoofdtekst besproken, arbeidsmarktgegevens weergegeven. Bovendien worden in dit overzicht enkele kerngegevens van het informatiesysteem ook voor de vier RBA-gebieden binnen de provincie Noord-Holland gepresenteerd. Het gaat daarbij om de RBA-regio's Gooi en Vechtstreek, Noord-Holland Noord, Amsterdam/Zaanstreek/Waterland en Kennemer/Amstel- en Meerlanden. Het tabellenoverzicht is als volgt gestructureerd. Eerst komen enkele provinciespecifieke gegevens aan de orde; daarna wordt ingegaan op de informatie voor de vier onderliggende RBA-gebieden. In beide gevallen is de opzet als volgt. Eerst wordt ingegaan op de leeftijdsstructuur en de conjunctuurgevoeligheid van de totale werkgelegenheid in de diverse regio's. Daarna wordt een beeld geschetst van de bedrijfssectorstructuur. Vervolgens wordt de beroepsspecifieke arbeidsmarktinformatie weergegeven en tenslotte worden de opleidingsspecifieke gegevens gepresenteerd.

-
1. Zie voor een overzicht van de beschikbaarheid van arbeidsmarktinformatie naar RBA-gebied Berendsen, De Grip, Wieling en Willems (1992a).
 2. Er wordt derhalve niet ingegaan op de gehanteerde onderzoeksmethodieken. Daarvoor wordt verwezen naar Berendsen, De Grip, Wieling en Willems (1992a).

2. ENKELE ACTUELE ARBEIDSMARKTGEGEVENS

2.1. Inleiding

Zoals in hoofdstuk 1 reeds is aangegeven, bestaat het informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt van het ROA zowel uit actuele data en indicatoren met betrekking tot de huidige situatie op de arbeidsmarkt als uit arbeidsmarktprognoses voor de middellange termijn. In dit hoofdstuk wordt op enkele regionale actuele arbeidsmarktdata en -indicatoren nader ingegaan. De gegevens hebben daarbij in het algemeen betrekking op de periode 1988-1990³. Aangezien de EBB pas sinds 1990 betrouwbare opleidingsgegevens op een redelijk gedesaggregeerd niveau bevat, heeft de opleidingeninformatie slechts betrekking op dit laatstgenoemde jaar.

De verdere opzet van het hoofdstuk is als volgt. Eerst wordt in paragraaf 2.2. ingegaan op de leeftijdsstructuur en de conjunctuurgevoeligheid van de werkgelegenheid in de diverse provincies, waarbij vanzelfsprekend met name de positie van de provincie Noord-Holland wordt besproken. Vervolgens komt in paragraaf 2.3. de sectorstructuur van de werkgelegenheid in de provincie Noord-Holland aan de orde. Het hoofdstuk wordt in paragraaf 2.4. afgesloten met enkele beroeps- en opleidingsgegevens.

2.2. Leeftijdsstructuur en conjunctuurgevoeligheid

Leeftijdsstructuur

Tabel 2.1. geeft een beeld van de leeftijdsverdeling van de werkzame bevolking in de diverse provincies. Deze leeftijdsopbouw kan aan de ene kant worden gezien als een indicator van de absorptie van nieuwkomers op de arbeidsmarkt (zie ook ROA, 1992). Aan de andere kant wordt een indicatie gegeven van de te verwachten uittrede-processen op de provinciale arbeidsmarkt.

In het algemeen zijn er tussen de provincies geen grote verschillen in de leeftijdsstructuur van de werkzame bevolking. Uit de tabel blijkt dat alleen de provincie Flevoland op dit punt een uitzonderingspositie inneemt. In deze 'jonge' provincie is het aandeel van ouderen (vanaf 50 jaar) relatief laag en het aandeel van de 30-39-jarigen relatief hoog. Voor de provincie Noord-Holland komt het beeld overeen met de landelijke leeftijdsstructuur van de werkzame bevolking.

3. De RBA-gegevens zijn echter pas vanaf 1989 beschikbaar, zodat voor deze regio's het tweejaarlijks gemiddelde van 1989-1990 wordt weergegeven (zie het tabellenoverzicht).

Tabel 2.1. Leeftijdsopbouw werkzame bevolking per provincie (gemiddelde 1988-1990)

Provincie	Tot 30 jaar %	30-39 jaar %	40-49 jaar %	Vanaf 50 jaar %
Groningen	36	26	23	15
Friesland	36	28	23	14
Drenthe	34	27	23	15
Overijssel	37	26	22	15
Gelderland	36	26	22	15
Utrecht	36	27	22	15
Noord-Holland	35	28	22	15
Zuid-Holland	35	28	22	15
Zeeland	34	28	22	16
Noord-Brabant	36	27	23	14
Limburg	34	28	23	15
Flevoland	36	32	21	10
Totaal	36	27	22	15

Bron: CBS/ROA

Conjunctuurgevoeligheid

Met behulp van een conjunctuurindicator kan worden aangegeven in hoeverre er in een bepaalde provincie in het algemeen sprake is van een relatief stabiele, dan wel instabiele werkgelegenheidssituatie. De provinciale conjunctuurindicator wordt daarbij bepaald door de werkgelegenheidsfluctuaties in de diverse bedrijfssectoren in het verleden te relateren aan de huidige sectorstructuur in de verschillende provincies. Bij een hoge waarde van de indicator is er sprake van een relatief hoge conjunctuurgevoeligheid van de werkgelegenheid en derhalve van een meer onzekere situatie op de arbeidsmarkt.

De conjunctuurgevoeligheid van de werkgelegenheid in de verschillende provincies wordt weergegeven in tabel 2.2. Daarbij is tevens met een '-' en '+' aangegeven of de conjunctuurgevoeligheid respectievelijk relatief laag of relatief hoog is in vergelijking met het landelijke gemiddelde⁴. De provincie Noord-Holland neemt wat dit betreft een gunstige positie in. De conjunctuurgevoeligheid van de werkgelegenheid is in deze provincie, evenals in de beide andere Randstadprovincies Utrecht en Zuid-Holland, relatief laag. Ook in de provincie Flevoland is sprake van een lage conjunctuurgevoeligheid van de werkgelegenheid. De provincies Overijssel, Noord-Brabant en Limburg worden daarentegen gekenmerkt door een hoge conjunctuurgevoeligheid.

4. Deze typering is toegekend op basis van het gemiddelde en de standaarddeviatie van de gerealiseerde waarden (zie Wieling, De Grip en Willems, 1990).

Tabel 2.2. Conjunctuurgevoeligheid per provincie

Provincie	Conjunctuurindicator
Groningen	1,64
Friesland	1,67
Drenthe	1,68
Overijssel	1,77 (+)
Gelderland	1,70
Utrecht	1,60 (-)
Noord-Holland	1,60 (-)
Zuid-Holland	1,59 (-)
Zeeland	1,70
Noord-Brabant	1,84 (+)
Limburg	1,78 (+)
Flevoland	1,48 (-)

+ = relatief hoge conjunctuurgevoeligheid
 - = relatief lage conjunctuurgevoeligheid

Bron: ROA

2.3. Sectorstructuur

De sectorstructuur van de werkgelegenheid is in belangrijke mate bepalend voor de economische ontwikkeling in een provincie. Bij een goede vertegenwoordiging van de (landelijke) groeisectoren in een bepaalde provincie zal de werkgelegenheidsontwikkeling in deze provincie doorgaans ook gunstig zijn. Als daarentegen de provinciale werkgelegenheid in enkele 'zwakkere' bedrijfssectoren is geconcentreerd, dan zullen de arbeidsmarktontwikkeling in de desbetreffende provincie vanzelfsprekend minder gunstig zijn. De bedrijfssectorstructuur is daarbij niet alleen van invloed op de in de vorige paragraaf gepresenteerde conjunctuurgevoeligheid van de werkgelegenheid, maar is natuurlijk ook van belang voor de beroepen- en de opleidingenstructuur van de werkgelegenheid in deze provincie.

Tabel 2.3. geeft aan hoe in de provincie Noord-Holland de werkgelegenheid over de verschillende bedrijfssectoren is verdeeld. Daarbij is tevens met een '-' of '+' aangegeven hoe de werkgelegenheidsaandelen van de verschillende bedrijfssectoren zich verhouden tot de landelijke sectorale werkgelegenheidsstructuur⁵. In tabel 3 van het tabellenoverzicht wordt bovendien een indicatie gegeven van de recente (trendmatige) ontwikkeling van het aandeel van de diverse sectoren in de totale provinciale werkgelegenheid.

Uit tabel 2.3. blijkt dat de sectorale werkgelegenheidsstructuur in de provincie Noord-Holland slechts in geringe mate afwijkt van de landelijke structuur. Wel vallen enkele kleine verschillen op. In de eerste plaats is de bedrijfssector 'Landbouw, visserij en bosbouw' in Noord-Holland

5. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat het provinciale beeld verschillend is van het landelijke beeld bij een afwijking van tenminste 10% en minimaal 2 procentpunten.

iets minder goed vertegenwoordigd. Daarentegen werken in deze provincie relatief veel mensen in de sectoren 'Vervoer en communicatie', 'Banken en Verzekeringen' en 'Overige commerciële dienstverlening'. De provincie Noord-Holland wordt derhalve gekenmerkt door een sterke vertegenwoordiging van de tertiaire sector. Het aandeel van de agrarische en van de industriële sector in de totale provinciale werkgelegenheid is daarentegen iets kleiner dan het landelijk gemiddelde.

Tabel 2.3. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)

Bedrijfssector	Aantal	%	
Landbouw, visserij en bosbouw	31.000	3	(-)
Voedings- en genotmiddelenindustrie	20.000	2	
Kleding- en schoenenindustrie	6.000	1	
Hout- en bouwmaterialenindustrie	7.000	1	
Papier- en grafische industrie	33.000	3	
Chemie	17.000	2	
Metaalindustrie	46.000	4	
Elektrotechnische industrie	12.000	1	
Transportmiddelenindustrie	9.000	1	
Energie	9.000	1	
Bouw	53.000	5	
Handel	164.000	16	
Vervoer en communicatie	79.000	8	(+)
Banken en verzekeringen	53.000	5	(+)
Horeca	33.000	3	
Overige commerciële dienstverlening	135.000	13	(+)
Gezondheidszorg	83.000	8	
Maatschappelijke dienstverlening	104.000	10	
Openbaar bestuur, politie en defensie	86.000	8	
Onderwijs	64.000	6	
Totaal (incl. woningbezit en bedrijfssector onbekend)	1.050.000	100	

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

2.4. Beroeps- en opleidingsgegevens

Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse

Tabel 2.4. geeft voor de tien grootste beroepsklassen in de provincie Noord-Holland het gemiddeld aantal werkenden in de periode 1988-1990. Het blijkt dat de werkgelegenheid vooral is geconcentreerd in enkele economisch-administratieve beroepen⁶. Met gemiddeld 72.000 werkenden is de beroepsklasse 'Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees' het

6. Dit zijn de ROA-beroepsklassen met als eerste digit 6.

grootste. Het aandeel van de diverse beroepsklassen in de totale werkgelegenheid komt ongeveer overeen met het landelijk gemiddelde.

In het uitgebreide tabellenoverzicht van dit rapport wordt het aantal werkenden voor alle beroepsklassen waarin tenminste 5.000 personen werkzaam zijn weergegeven. Daarnaast wordt in deze bijlage een overzicht gegeven van de 'belangrijkste opleidingstypen' en de 'belangrijkste bedrijfssectoren' van de verschillende beroepsklassen (zie respectievelijk tabel 5 en 6 van het tabellenoverzicht). Ook hiervoor geldt overigens dat het provinciale beeld slechts weinig afwijkt van het landelijke beeld.

Tabel 2.4. Beroepsklassen met het hoogste aantal werkenden in de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	72.000	7
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	69.000	7
6125 Commercieel-administratieve employees	61.000	6
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend in industrie	57.000	5
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	41.000	4
6122 Secretariaessen, typisten	31.000	3
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	29.000	3
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	29.000	3
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	27.000	3
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	25.000	2

Bron: CBS/ROA

Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype

Zoals reeds eerder is aangegeven, blijven bij de regionalisering van de opleidingsgegevens de WO- en HBO-opleidingen, alsmede het opleidingstype 'MBO Politie & Defensie' buiten beschouwing. Voor deze opleidingen is er immers niet of nauwelijks sprake van regionaal afgebakende arbeidsmarkten. Na een verdere selectie op opleidingstypen met tenminste 5.000 werkenden, resteren 16 opleidingstypen waarvoor arbeidsmarktinformatie voor de provincie Noord-Holland kan worden gepresenteerd. Het aantal werkenden en het percentage van de totale provinciale werkgelegenheid wordt voor deze opleidingstypen weergegeven in tabel 2.5.

Van de geselecteerde opleidingstypen heeft 'MBO Economisch & Administratief met 120.000 personen het grootste aantal werkenden in de provincie Noord-Holland. Bovendien zijn er in deze provincie meer dan 100.000 werkenden met als opleidingsachtergrond 'Basisonderwijs' (de 'drop-outs' van het voortgezet onderwijs) en 'MBO Technisch'. Het aandeel van 'LBO Technisch' in de totale werkgelegenheid is voor Noord-Holland lager dan het landelijk gemiddelde. Daarentegen heeft een relatief groot deel van de werkenden 'Bovenbouw HAVO/VWO' als opleidingsachtergrond. In het tabellenoverzicht wordt nader ingegaan op de 'belangrijkste beroepsklassen' en de 'belangrijkste bedrijfssectoren' van de onderscheiden

opleidingstypen waarin degenen met een bepaalde opleidingsachtergrond werkzaam zijn (zie daarvoor respectievelijk tabel 11 en 12 van het tabellenoverzicht).

Tabel 2.5. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%
000, 111, 201	Basisonderwijs	104.000	10
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	91.000	8
321-329	LBO Agrarisch	13.000	1
331-339	LBO Technisch	70.000	7 (-)
341-349	LBO Haven & Vervoer	5.000	0
361-369	LBO Economisch-Administratief	28.000	3
381-389	LBO Verzorgend	36.000	3
401	Bovenbouw HAVO/VWO	78.000	7 (+)
421-429	MBO Agrarisch	13.000	1
436-439	MBO Technisch	104.000	10
441-449	MBO Haven & Vervoer	9.000	1
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	31.000	3
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	120.000	11
466	MBO Bestuurlijk	6.000	1
481, 484, 486	MBO Verzorgend	33.000	3
483	MBO Horeca & Kappers	10.000	1

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Werkloosheid per opleidingstype

In tabel 2.6. wordt voor de geselecteerde opleidingstypen het werkloosheidspercentage⁷ in april 1991 weergegeven. Het blijkt dat de provincie Noord-Holland wat dit betreft een ongunstige positie inneemt. Met name voor de ('algemene') opleidingstypen 'Basisonderwijs', 'MAVO en onderbouw HAVO/VWO' en 'Bovenbouw HAVO/VWO', en voor enkele opleidingstypen op LBO-niveau is de werkloosheid hoger dan het landelijke gemiddelde. Voor deze opleidingstypen kan de provinciale werkloosheid als (erg) hoog worden getypeerd.

De onderscheiden MBO-opleidingstypen worden vrijwel allemaal gekenmerkt door een (erg) lage werkloosheid. Een uitzondering wordt daarbij gevormd door het opleidingstype 'MBO

7. Evenals in het landelijke informatiesysteem wordt daarbij het werkloosheidspercentage verkregen door de werkloosheid in 1991 te relateren aan de som van het aantal werkenden in 1990 en de werkloosheid in 1991. Er is daarbij gebruik gemaakt van de ISVA-bestanden van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, waarvan algemeen bekend is dat deze gegevens onnauwkeurig zijn, vanwege de bestandsvervuiling en de enigszins tekortschietende codering van de opleidingsgegevens. Voor het onderling vergelijken van werkloosheidscijfers is het ISVA-bestand ons inziens echter een waardevolle informatiebron.

Verzorgend', waar de werkloosheid ongeveer gelijk is aan het landelijk gemiddelde voor alle opleidingstypen. Voor alle gepresenteerde MBO-opleidingen wijkt de provinciale werkloosheid niet of nauwelijks af van het landelijke beeld.

Tabel 2.6. Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)

SOI-code	Opleidingstype	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	25	erg hoog (+)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	19	erg hoog (+)
321-329	LBO Agrarisch	6	gemiddeld
331-339	LBO Technisch	10	hoog (+)
341-349	LBO Haven & Vervoer	4	gemiddeld
361-369	LBO Economisch-Administratief	13	erg hoog (+)
381-389	LBO Verzorgend	12	erg hoog (+)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	17	erg hoog (+)
421-429	MBO Agrarisch	2	laag
436-439	MBO Technisch	2	laag
441-449	MBO Haven & Vervoer	1	erg laag
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	3	laag
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	1	erg laag
466	MBO Bestuurlijk	1	erg laag
481, 484, 486	MBO Verzorgend	4	gemiddeld
483	MBO Horeca & Kappers	2	laag
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde - = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde			

Bron: Arbeidsvoorzieningsorganisatie/ROA

Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype

De bedrijfssectorspreiding per opleidingstype geeft een indicatie van de flexibiliteit van de verschillende opleidingscategorieën op de arbeidsmarkt. Een hoge spreiding duidt daarbij op relatief veel uitwijkmogelijkheden en dus een minder kwetsbare positie op de arbeidsmarkt (zie bijvoorbeeld ook De Grip, Van der Velden en Wieling, 1991). In tabel 2.7. wordt voor de geselecteerde opleidingstypen de bedrijfssectorspreiding weergegeven.

Voor de meeste van de in deze tabel gepresenteerde opleidingstypen is de sectorspreiding gemiddeld of hoog. Een uitzondering hierop wordt gevormd door de opleidingstypen 'MBO Verzorgend' en 'MBO Bestuurlijk'. De werkenden met deze opleidingsachtergrond komen in relatief weinig sectoren terecht. Tot slot kan worden opgemerkt dat voor vrijwel alle opleidingstypen het provinciale beeld min of meer overeenkomt met de landelijke resultaten.

Tabel 2.7. Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990 (Gini-Hirschman indicator)

SOI-code	Opleidingstype	Gini-Hirschman indicator	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	0,95	groot
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0,94	groot
321-329	LBO Agrarisch	0,78	gemiddeld
331-339	LBO Technisch	0,93	groot
341-349	LBO Haven & Vervoer	0,76	gemiddeld
361-369	LBO Economisch-Administratief	0,90	groot
381-389	LBO Verzorgend	0,91	groot
401	Bovenbouw HAVO/VWO	0,94	groot
421-429	MBO Agrarisch	0,79	gemiddeld
436-439	MBO Technisch	0,94	groot
441-449	MBO Haven & Vervoer	0,82	gemiddeld
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	0,52	erg klein
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	0,92	groot
466	MBO Bestuurlijk	0,54	erg klein
481, 484, 486	MBO Verzorgend	0,85	gemiddeld
483	MBO Horeca & Kappers	0,84	gemiddeld

Bron: CBS/ROA

3. STROMEN OP DE ARBEIDSMARKT

3.1. Inleiding

Bij het opstellen van de arbeidsmarktprognoses in het ROA-informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt is gekozen voor een 'stroomcijfer' aanpak. Dit betekent dat de prognoses niet betrekking hebben op een bepaald toekomstig tijdstip maar op een bepaalde toekomstige periode. Momenteel hebben de prognoses betrekking op de periode 1989-1994. Deze aanpak maakt het mogelijk de diverse onderliggende factoren van vraag en aanbod op inzichtelijke wijze in beeld te brengen (zie ook figuur 3.1.). Daarbij wordt aan de vraagzijde van de arbeidsmarkt een onderscheid gemaakt tussen aan de ene kant de verwachte *uitbreidingsvraag* op grond van de werkgelegenheidsontwikkeling voor een bepaalde beroepsklasse of een bepaald opleidingstype en aan de andere kant de verwachte *vervangingsvraag* vanwege pensionering, (tijdelijke) terugtreding van de arbeidsmarkt, beroepsmobiliteit e.d. De uitbreidingsvraag en de vervangingsvraag vormen samen de verwachte *baanopeningen*. Aan de aanbodzijde van de arbeidsmarkt worden de toekomstige *instroom van schoolverlaters* en het aanbod van (*kortdurig*) *werklozen* onderscheiden. Door de verwachte vraag- en aanbodstromen met elkaar te confronteren, kan een typering van de toekomstige arbeidsmarktsituatie per opleidingstype worden gegeven.

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt nader op de bovengenoemde stromen op de arbeidsmarkt ingegaan. Bij de beroepsklasseprognoses wordt alleen een beeld geschetst van de tien beroepsklassen met de grootste en kleinste verwachte uitbreidingsvraag en vervangingsvraag en de tien beroepsklassen met naar verwachting het grootste en het kleinste aantal baanopeningen⁸. De resultaten voor de verschillende opleidingstypen worden daarentegen steeds integraal weergegeven. Voor de goede orde moet daarbij nogmaals worden opgemerkt dat alleen informatie wordt gegeven over beroepsklassen en opleidingstypen met tenminste 5.000 werkenden in de provincie Noord-Holland. Bovendien zijn, zoals gezegd, de HBO- en WO-opleidingen, alsmede het opleidingstype 'MBO Politie & Defensie' buiten beschouwing gebleven. Bij de interpretatie van de prognoseresultaten moet hiermee vanzelfsprekend rekening worden gehouden.

De verdere opzet van dit hoofdstuk is als volgt. Eerst komt in paragraaf 3.2. de verwachte uitbreidingsvraag per beroepsklasse en opleidingstype aan de orde. Daarna wordt in paragraaf 3.3. ingegaan op de vervangingsvraag. Vervolgens worden in paragraaf 3.4. de prognose-resultaten van de toekomstige baanopeningen gepresenteerd. Paragraaf 3.5. behandelt de verwachte instroom van schoolverlaters op de arbeidsmarkt. Het hoofdstuk wordt in paragraaf 3.6. afgesloten met de typering van de toekomstige arbeidsmarktperspectieven per opleidingstype.

8. Voor een totaalbeeld naar beroepsklasse wordt verwezen naar het tabellenoverzicht.

Figuur 3.1. Stromen op de arbeidsmarkt

3.2. Uitbreidingsvraag

Beroepen

Tabel 3.1. geeft een overzicht van de tien beroepsklassen met naar verwachting de grootste werkgelegenheidsgroei in de periode 1989-1994. In het bovenste deel van de tabel staan de beroepsklassen met *absoluut* gezien de grootste groei en in het onderste deel de beroepsklassen met de *relatief* grootste werkgelegenheidsgroei. Bovendien is met '-' en '+' aangegeven of het uitbreidingsvraagpercentage van een bepaalde beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland lager dan wel hoger is dan het landelijk gemiddelde voor de desbetreffende beroepsklasse⁹.

Voor de beroepsklassen waarin veel mensen werkzaam zijn, geldt vanzelfsprekend dat een kleine procentuele werkgelegenheidsgroei reeds voldoende is om in de lijst van beroepsklassen met een absoluut gezien hoge uitbreidingsvraag terecht te komen. Omgekeerd geldt dat de 'kleine' beroepsklassen doorgaans een lage absolute uitbreidingsvraag zullen hebben. De absolute rangordening geeft echter een duidelijk inzicht in het belang van de diverse beroepsklassen voor de totale werkgelegenheidsgroei in de provincie. De relatieve rangordening geeft daarentegen een beter inzicht in de relatieve verschillen in de verwachte uitbreidingsvraag.

De totale werkgelegenheidsgroei in de provincie Noord-Holland in de periode 1989-1994 bedraagt naar verwachting 71.100 personen. Dit komt overeen met 7% van het aantal werkenden in 1989. Ter vergelijking: de totale Nederlandse werkgelegenheid neemt in deze periode naar verwachting eveneens met 7% toe.

De absoluut gezien hoogste uitbreidingsvraag wordt verwacht voor de beroepsklasse 'Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële'. Ook landelijk gezien is voor deze beroepsklasse de verwachte absolute uitbreidingsvraag het hoogst. In relatieve zin is de toekomstige uitbreidingsvraag naar verwachting het hoogst voor de beroepsklasse 'Auteurs, journalisten, nieuwslezers en presentatoren'. Ook dit stemt overeen met het landelijke beeld. Voor vrijwel alle gepresenteerde beroepsklassen wijkt het provinciale beeld niet of nauwelijks af van de landelijk verwachte uitbreidingsvraagpercentages. Een uitzondering wordt daarbij gevormd door de beroepsklasse 'Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel', waarvoor de procentuele uitbreidingsvraag naar verwachting groter is dan het landelijk gemiddelde voor deze beroepsklasse.

9. Daarbij worden enige marges aangehouden: als het provinciale uitbreidingsvraagpercentage minder dan 10% afwijkt van het landelijke percentage of minder dan 2 procentpunten van dit landelijke gemiddelde verschilt, wordt dit als 'min of meer in overeenstemming' met het landelijke percentage beschouwd.

Tabel 3.1. Beroepsklassen met de hoogste uitbreidingsvraag in de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%
<i>Absoluut</i>		
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	17.400	31
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	13.100	21
6031 Hogere leidinggevend	8.400	56
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	7.600	28
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	7.100	19
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	5.900	59
3031 Beta-onderzoekers, technische vakspecialisten	5.100	51
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	4.300	21
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelenbestuurders	3.900	15
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	3.500	27 (+)
<i>Relatief</i>		
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	5.900	59
6031 Hogere leidinggevend	8.400	56
3031 Beta-onderzoekers, technische vakspecialisten	5.100	51
3023 Technische tekenaars	1.900	32
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	17.400	31
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	7.600	28
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	3.500	27 (+)
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	13.100	21
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	4.300	21
6332 Juristen	1.500	21
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde		
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde		

Bron: ROA

In tabel 3.2. worden de tien beroepsklassen met de naar verwachting grootste werkgelegenheidsdaling gepresenteerd. Absoluut gezien is de daling van de werkgelegenheid naar verwachting het grootst voor de beroepsklasse 'Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders'. Voor de beroepsklasse 'Auto-, motor- en bromfietsmonteurs' wordt de grootste relatieve werkgelegenheidsdaling verwacht. De daling bedraagt hier 29% van het aantal werkenden in 1989, hetgeen overeenkomt met het landelijk verwachte beeld. Verder is het opvallend dat de grootste krimpberoepen uitsluitend bestaan uit agrarische en technische, ambachts- en industrieberoepen. Tenslotte kan worden opgemerkt dat voor de beroepsklasse 'Houtbewerkers, timmerlieden' de verwachte uitbreidingsvraag in de provincie Noord-Holland iets hoger is dan de landelijke prognose, terwijl voor de beroepsklassen 'Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers', 'Drukkers, boekbinders, fotolaboranten' en 'Machinebank- en plaatwerkers, gereedschaps- en modelmakers' de werkgelegenheidsontwikkeling in deze provincie achterblijft bij het landelijk gezien al niet rooskleurige beeld.

Tabel 3.2. Beroepsklassen met de laagste uitbreidingsvraag in de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%
<i>Absoluut</i>		
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders	-2.800	-14
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	-2.500	-25
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	-2.300	-14 (+)
3615 Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	-1.900	-15 (-)
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters	-1.900	-14
3621 Auto-, motor- en bromfietsmonteurs	-1.700	-29
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	-1.700	-24
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten	-1.600	-14 (-)
3614 Machinebank- en plaatwerkers, gereedschaps- en modelmakers	-1.400	-14 (-)
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	-1.200	-24
<i>Relatief</i>		
3621 Auto-, motor- en bromfietsmonteurs	-1.700	-29
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	-2.500	-25
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	-1.700	-24
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	-1.200	-24
3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers, stukadoors	-1.100	-23
3615 Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	-1.900	-15 (-)
3613 Lassers, constructiewerkers, edelmetalsmeden	-1.200	-15
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders	-2.800	-14
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	-2.300	-14 (+)
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters	-1.900	-14
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde		
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde		

Bron: ROA

Opleidingen

Tabel 3.3. geeft een beeld van de verwachte uitbreidingsvraag per opleidingstype. Zoals reeds eerder is opgemerkt, blijven in dit onderzoek de HBO- en WO-opleidingen, het opleidingstype 'MBO Politie & Defensie' en de opleidingstypen met minder dan 5.000 werkenden in de provincie Noord-Holland buiten beschouwing. Er is in de tabel daarom geen rangordening naar hoogste of laagste uitbreidingsvraag aangebracht. In plaats daarvan worden in één tabel alle 16 onderscheiden opleidingstypen gepresenteerd.

Van de geselecteerde opleidingstypen wordt voor 'MBO Economisch & Administratief' de absoluut gezien hoogste uitbreidingsvraag verwacht. In relatieve zin is de uitbreidingsvraag naar verwachting het grootste voor het opleidingstype 'MBO Verzorgend'. Voor ongeschoolden (opleidingstype 'Basisonderwijs') wordt daarentegen een grote werkgelegenheidsdaling verwacht. Het opleidingstype 'MBO Agrarisch' staat er echter relatief gezien nog slechter voor. Tenslotte kan worden opgemerkt dat, met uitzondering van het opleidingstype 'LBO Agrarisch',

het verwachte beeld van de werkgelegenheidsontwikkeling per opleidingstype min of meer overeenkomt met de landelijke prognoseresultaten.

Tabel 3.3. Uitbreidingsvraag per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%
000, 111, 201	Basisonderwijs	-11.400	-11
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	700	1
321-329	LBO Agrarisch	0	0 (+)
331-339	LBO Technisch	-4.000	-6
341-349	LBO Haven & Vervoer	1.000	19
361-369	LBO Economisch-Administratief	1.700	6
381-389	LBO Verzorgend	6.100	17
401	Bovenbouw HAVO/VWO	2.100	3
421-429	MBO Agrarisch	-1.600	-13
436-439	MBO Technisch	7.600	7
441-449	MBO Haven & Vervoer	900	10
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	3.900	13
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	19.100	16
466	MBO Bestuurlijk	800	14
481, 484, 486	MBO Verzorgend	10.200	31
483	MBO Horeca & Kappers	100	1

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

3.3. Vervangingsvraag

Beroepen

Naast de uitbreidingsvraag speelt ook de vervangingsvraag als gevolg van pensionering, beroepsmobiliteit e.d. een belangrijke rol in de totale vraag naar nieuwkomers op de arbeidsmarkt. In tabel 3.4. worden de tien beroepsklassen met absoluut en relatief gezien de hoogste vervangingsvraag gepresenteerd. De gemiddelde verwachte vervangingsvraag in de provincie Noord-Holland is 12% van het aantal werkenden, hetgeen overeenkomt met het landelijke beeld.

De in absolute zin grootste vervangingsvraag wordt, in overeenstemming met de landelijke prognose, verwacht voor de beroepsklasse 'Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs'. Voor de beroepsklasse 'Beeldende en uitvoerende kunstenaars' is de relatieve

vervangingsvraag naar verwachting het hoogst¹⁰. Voor deze beroepsklasse is de verwachte vervangingsvraag hoog ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Ook voor de beroepsklassen 'Drukkers, boekbinders, fotolaboranten', 'Geneeskundigen, medische adviseurs, apothekers' en 'Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers' is de procentuele vervangingsvraag in de provincie Noord-Holland naar verwachting hoger dan het landelijk gemiddelde voor de desbetreffende beroepsklassen.

Tabel 3.4. Beroepsklassen met de hoogste vervangingsvraag in de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%
<i>Absoluut</i>		
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	11.500	18
6125 Commercieel-administratieve employees	7.500	12
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	7.500	10
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	4.400	12
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	4.300	8
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	4.100	14
6122 Secretariaessen, typisten	3.800	12
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelenbestuurders	3.600	13
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	3.500	22
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	2.900	24 (+)
<i>Relatief</i>		
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	2.900	24 (+)
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	3.500	22
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	11.500	18
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten	2.000	18 (+)
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	1.600	16
5033 Geneeskundigen, medische adviseurs, apothekers	900	16 (+)
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	2.800	15
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	2.600	15
3615 Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	1.900	15 (+)
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	4.100	14
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde		
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde		

Bron: ROA

Tabel 3.5. geeft een overzicht van de tien beroepsklassen met de relatief gezien laagste verwachte vervangingsvraag. Het is niet zinvol de beroepsklassen met de absoluut gezien laagste vervangingsvraag weer te geven, aangezien een groot aantal kleine beroepsklassen (met

10. Landelijk gezien wordt voor de beroepsklasse 'Personeels- en beroepsspecialisten, arbeidsbemiddelaars' het grootste vervangingsvraagpercentage verwacht. Aangezien echter in de provincie Noord-Holland minder dan 5.000 personen in deze beroepsklasse werkzaam zijn, is deze beroepsklasse niet in tabel 3.4. opgenomen.

minder dan 5.000 werkenden in 1989) niet in het onderzoek is betrokken. De beroepsklassen 'Huis-, scheeps- en constructieschilders' en 'Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs' hebben naar verwachting de laagste relatieve vervangingsvraag. Voor de laatstgenoemde beroepsklasse is de vervangingsvraag daarbij duidelijk lager dan het landelijk gemiddelde. Dit is ook het geval bij de beroepsklassen 'Machinisten bouw en industrie', 'Administratief leidinggevenden' en 'Technische tekenaars'.

Tabel 3.5. Beroepsklassen met de laagste vervangingsvraag in de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%
<i>Relatief</i>		
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	100	2
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	100	2 (-)
3012 Machinisten bouw en industrie	200	3 (-)
6121 Administratief leidinggevenden	200	3 (-)
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	400	4
3023 Technische tekenaars	300	5 (-)
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	700	5
7033 Maatschappelijk werkers, reclasseringsambtenaren	700	6
3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers, stukadoors	300	7
6332 Juristen	500	7
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde		
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde		

Bron: ROA

Opleidingen

De vervangingsvraag voor de onderscheiden opleidingstypen is weergegeven in tabel 3.6. Daarbij moet worden gewezen op een belangrijk verschil dat zich voordoet tussen de vervangingsvraag per beroepsklasse en de vervangingsvraag per opleidingstype, namelijk dat de beroepsmobiliteit niet van invloed is op de vervangingsvraag per opleidingstype. Gemiddeld gezien is de vervangingsvraag per opleidingstype derhalve lager dan de vervangingsvraag per beroepsklasse (zie ook Willems en De Grip, 1990).

Van de onderscheiden opleidingstypen heeft 'MAVO en onderbouw HAVO/VWO' naar verwachting de grootste absolute vervangingsvraag. Relatief gezien wordt voor het opleidingstype 'MBO Haven & Vervoer' de grootste vervangingsvraag verwacht. Voor de opleidingstypen 'LBO Agrarisch', 'LBO Economisch-Administratief' en 'LBO Verzorgend' is het verwachte vervangingsvraagpercentage lager dan de landelijke vervangingsvraag voor deze opleidingstypen. Voor het opleidingstype 'MBO Bestuurlijk' wordt daarentegen een vervangingsvraag verwacht die hoger is dan de landelijke prognose.

Tabel 3.6. Vervangingsvraag per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%
000, 111, 201	Basisonderwijs	7.100	7
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	13.000	14
321-329	LBO Agrarisch	1.200	9 (-)
331-339	LBO Technisch	11.600	17
341-349	LBO Haven & Vervoer	100	3
361-369	LBO Economisch-Administratief	1.000	3 (-)
381-389	LBO Verzorgend	4.400	12 (-)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	10.700	14
421-429	MBO Agrarisch	1.400	10
436-439	MBO Technisch	7.100	7
441-449	MBO Haven & Vervoer	1.600	18 (+)
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	3.200	10
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	10.400	9
466	MBO Bestuurlijk	700	12 (+)
481, 484, 486	MBO Verzorgend	4.800	15
483	MBO Horeca & Kappers	700	7

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

3.4. Baanopeningen

Beroepen

De totale vraag naar nieuwkomers, ofwel het toekomstige aantal baanopeningen, kan worden bepaald als de som van de werkgelegenheidsgroei (de positieve uitbreidingsvraag) en de vervangingsvraag. In tabel 3.7. zijn de beroepsklassen weergegeven waarvoor absoluut en relatief gezien veel baanopeningen worden verwacht. Tabel 3.8. geeft vervolgens een overzicht van de beroepsklassen met het in relatieve zin laagste aantal baanopeningen.

Voor de beroepsklasse 'Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs' is de absolute vraag naar nieuwkomers naar verwachting het grootst. Er worden in deze beroepsklasse maar liefst bijna 25.000 baanopeningen verwacht. Relatief gezien worden de meeste baanopeningen verwacht voor de beroepsklasse 'Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren'. Ook op landelijk niveau is voor deze beroepsklasse de totale vraag het grootst. Verder is het opvallend dat de beroepsklassen 'Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel' en 'Beeldende en uitvoerende kunstenaars' in vergelijking met het landelijke beeld naar verwachting veel baanopeningen hebben. Voor de eerstgenoemde beroepsklasse hangt dit samen met een hoge uitbreidingsvraag, terwijl voor de laatstgenoemde beroepsklasse de vervangingsvraag in de provincie Noord-Holland naar verwachting relatief hoog is. Voor de beroepsklasse 'Technische tekenaars' is het verwachte aantal baanopeningen weliswaar hoog, maar duidelijk lager dan de

landelijke prognose. Dit wordt veroorzaakt door een achterblijvende vervangingsvraag voor deze beroepsklasse.

Tabel 3.7. Beroepsklassen met de meeste baanopeningen in de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%
<i>Absoluut</i>		
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	24.700	39
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	21.700	39
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	10.200	38
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	11.400	31
6031 Hogere leidinggevend	9.600	64
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	7.500	75
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelenbestuurders	7.500	28
6125 Commercieel-administratieve medewerkers	7.500	12
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankmedewerkers	7.500	10
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveermedewerkers	6.700	23
<i>Relatief</i>		
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	7.500	75
6031 Hogere leidinggevend	9.600	64
3031 Beta-onderzoekers, technische vakspecialisten	6.200	62
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	24.700	39
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	21.700	39
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	10.200	38
3023 Technische tekenaars	2.200	37 (-)
9121 Politie-, brandweer- en bewakingsmedewerkers	4.100	32 (+)
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	3.800	32 (+)
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	11.400	31
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde		
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde		

Bron: ROA

Voor vrijwel alle beroepsklassen waarvoor relatief weinig baanopeningen worden verwacht, wordt voor de periode 1989-1994 een werkgelegenheidsdaling voorspeld. Derhalve stemt de in tabel 3.8. weergegeven lijst in belangrijke mate overeen met de tabel met beroepsklassen met een lage verwachte vervangingsvraag. De relatief gezien minste baanopeningen worden verwacht voor de beroepsklassen 'Huis- scheeps- en constructieschilders' en 'Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs'. De toekomstige totale vraag naar nieuwkomers bedraagt voor deze beroepsklassen slechts 100 personen, overeenkomend met 2% van het aantal werkenden in 1989. Voor de laatstgenoemde beroepsklasse is het verwachte aantal baanopeningen in de provincie Noord-Holland iets lager dan het landelijk verwachte beeld. Dit geldt ook voor de beroepsklassen 'Machinisten bouw en industrie' en 'Administratief leidinggevend'. De beroepsklasse 'Docenten voortgezet en hoger onderwijs' heeft daarentegen naar verwachting een hoger aantal toekomstige baanopeningen ten opzichte van de landelijke prognose.

Tabel 3.8. Beroepsklassen met de minste baanopeningen in de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%
<i>Relatief</i>		
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	100	2
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	100	2 (-)
3012 Machinisten bouw en industrie	200	3 (-)
6121 Administratief leidinggevenden	200	3 (-)
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	400	4
3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers, stukadoors	300	7
1321 Fotografen, filmers, vormgevers, etaleurs	800	8
3613 Lassers, constructiewerkers, edelmetalsmeden	700	9
3614 Machinebank- en plaatwerkers, gereedschaps- en modelmakers	900	9
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	2.900	10 (+)

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

Opleidingen

Tabel 3.9. Baanopeningen per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI- code	Opleidingstype	Aantal	%
000, 111, 201	Basisonderwijs	7.100	7
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	13.700	15 (-)
321-329	LBO Agrarisch	1.200	9 (-)
331-339	LBO Technisch	11.600	17
341-349	LBO Haven & Vervoer	1.100	22
361-369	LBO Economisch-Administratief	2.600	9 (-)
381-389	LBO Verzorgend	10.500	29
401	Bovenbouw HAVO/VWO	12.800	16
421-429	MBO Agrarisch	1.400	10
436-439	MBO Technisch	14.700	14
441-449	MBO Haven & Vervoer	2.500	28
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	7.100	23
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	29.600	25
466	MBO Bestuurlijk	1.600	26
481, 484, 486	MBO Verzorgend	15.100	46
483	MBO Horeca & Kappers	800	8

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

In tabel 3.9. wordt het verwachte aantal baanopeningen voor de verschillende opleidingstypen

weergegeven. Van deze opleidingstypen heeft 'MBO Verzorgend' in relatief opzicht naar verwachting de meeste toekomstige baanopeningen, hetgeen overeenkomt met het landelijke beeld. Eveneens in overeenstemming met de landelijke prognose is de verwachting dat er voor ongeschoolden (opleidingstype 'Basisonderwijs') relatief weinig baanopeningen worden verwacht. Verder is de provinciale prognose voor de opleidingstypen 'MAVO en onderbouw HAVO/VWO', 'LBO Agrarisch' en 'LBO Economisch-Administratief' opvallend. Voor deze opleidingstypen worden in de nabije toekomst in vergelijking met het landelijke beeld weinig baanopeningen verwacht.

3.5. Instroom van schoolverlaters

De in de voorgaande paragrafen gepresenteerde prognoseresultaten hebben allemaal betrekking op de ontwikkelingen aan de vraagzijde van de arbeidsmarkt. Er kan echter slechts inzicht worden verkregen in de toekomstige arbeidsmarktpositie van de schoolverlaters met een bepaalde opleidingsachtergrond als naast deze vraagontwikkelingen ook de ontwikkelingen aan de aanbodzijde worden belicht. Tabel 3.10. geeft een overzicht van de verwachte instroom van schoolverlaters op de arbeidsmarkt¹¹.

Tabel 3.10. Instroom van schoolverlaters per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%
000, 111, 201	Basisonderwijs	17.500	17 (+)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	6.200	7
321-329	LBO Agrarisch	1.900	15 (+)
331-339	LBO Technisch	11.400	16 (+)
341-349	LBO Haven & Vervoer	500	10 (+)
361-369	LBO Economisch-Administratief	3.300	12
381-389	LBO Verzorgend	4.900	14 (+)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	16.500	21 (-)
421-429	MBO Agrarisch	3.500	27 (+)
436-439	MBO Technisch	22.800	22
441-449	MBO Haven & Vervoer	1.100	13 (-)
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	7.000	23 (-)
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	18.300	15 (-)
466	MBO Bestuurlijk	400	7
481, 484, 486	MBO Verzorgend	8.900	27
483	MBO Horeca & Kappers	1.100	11 (-)

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

11. Daarnaast bestaat het aanbod van nieuwkomers op de arbeidsmarkt uit de (kortdurig) werklozen aan het begin van de prognoseperiode. Op deze, in vergelijking tot de verwachte instroom van schoolverlaters, doorgaans relatief kleine groep wordt in deze paragraaf verder niet ingegaan.

De relatief hoogste instroom van schoolverlaters wordt in Noord-Holland verwacht voor de opleidingstypen 'MBO Agrarisch' en 'MBO Verzorgend'. Voor de opleidingstypen 'MAVO en onderbouw HAVO/VWO' en 'MBO Bestuurlijk' wordt daarentegen een relatief erg lage instroom verwacht. In de tabel valt bovendien onmiddellijk op dat de prognoseresultaten in veel gevallen duidelijk afwijkend zijn van de landelijke prognoses. Met name voor een groot aantal LBO-opleidingstypen wordt een instroom van schoolverlaters verwacht die relatief hoog is ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Daarentegen hebben enkele MBO-opleidingstypen een toekomstige arbeidsmarktinstroom die naar verwachting lager is dan het landelijke beeld.

3.6. Typering toekomstige arbeidsmarktsituatie

Op basis van een confrontatie van de hierboven weergegeven vraag- en aanbodprognoses kan een typering worden gegeven van de toekomstige arbeidsmarktsituatie per opleidingstype. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de door het ROA voor het landelijke informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt ontwikkelde *indicator toekomstige arbeidsmarktsituatie*. Als de waarde van deze indicator gelijk is aan 1, wordt verwacht dat de toekomstige vraag en het toekomstige aanbod in evenwicht zijn (zie voor een nadere toelichting Dekker, De Grip, Berendsen, Wieling en Willems, 1992).

In tabel 3.11. wordt voor de verschillende opleidingstypen het toekomstig arbeidsmarkt-perspectief gepresenteerd. Het arbeidsmarktperspectief van de opleidingen wordt daarbij tevens getypeerd als 'goed', 'redelijk', 'matig' of 'slecht'. Bovendien is aangegeven of de provinciale typering gunstiger, dan wel ongunstiger is dan het landelijke beeld.

Uit de tabel blijkt dat vooral voor enkele opleidingstypen op middelbaar niveau een goed arbeidsmarktperspectief wordt verwacht. Voor de opleidingstypen 'MBO Verpleging & Ziekenverzorging' en 'MBO Horeca & Kappers' is het toekomstig arbeidsmarktperspectief naar verwachting redelijk en voor 'MBO Technisch' wordt, in overeenstemming met het landelijke beeld, een matig arbeidsmarktperspectief verwacht. De opleidingstypen 'Bovenbouw HAVO/VWO' en 'MBO Agrarisch' hebben zelfs een slecht toekomstig perspectief op de arbeidsmarkt.

Op LBO-niveau ontstaat een zeer divers beeld voor de verschillende opleidingsrichtingen. De opleidingstypen 'LBO Haven & Vervoer' en 'LBO Verzorgend' worden gekenmerkt door een goed toekomstig arbeidsmarktperspectief. Voor 'MAVO en onderbouw HAVO/VWO' is de toekomstige situatie op de arbeidsmarkt naar verwachting redelijk en voor de opleidingstypen 'LBO Economisch-Administratief' en 'LBO Agrarisch' matig. Voor 'LBO Technisch' wordt voor de nabije toekomst een slecht arbeidsmarktperspectief verwacht. Dit geldt eveneens voor het opleidingstype 'Basisonderwijs'.

In het algemeen kan worden opgemerkt dat het provinciale beeld voor de diverse opleidingstypen slechts weinig afwijkt van de landelijke positie van deze opleidingen op de arbeidsmarkt. Voor de opleidingstypen 'MAVO en onderbouw HAVO/VWO', 'LBO Technisch' en

'LBO Economisch-Administratief' wordt in Noord-Holland een iets minder gunstige positie op de arbeidsmarkt verwacht, terwijl voor het opleidingstype 'MBO Horeca & Kappers' de situatie in Noord-Holland iets gunstiger is dan landelijk wordt verwacht.

Tabel 3.11. Toekomstige arbeidsmarktsituatie per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994

SOI-code	Opleidingstype	Indicator toekomstige arbeidsmarktsituatie	Typering	
000, 111, 201	Basisonderwijs	1,43	slecht	
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	1,02	redelijk	(-)
321-329	LBO Agrarisch	1,09	matig	
331-339	LBO Technisch	1,11	slecht	(-)
341-349	LBO Haven & Vervoer	0,93	goed	
361-369	LBO Economisch-Administratief	1,08	matig	(-)
381-389	LBO Verzorgend	0,94	goed	
401	Bovenbouw HAVO/VWO	1,12	slecht	
421-429	MBO Agrarisch	1,32	slecht	
436-439	MBO Technisch	1,08	matig	
441-449	MBO Haven & Vervoer	0,89	goed	
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	1,02	redelijk	
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	0,93	goed	
466	MBO Bestuurlijk	0,85	goed	
481, 484, 486	MBO Verzorgend	0,89	goed	
483	MBO Horeca & Kappers	1,04	redelijk	(+)

+ = relatief gunstig ten opzichte van het landelijk gemiddelde
 - = relatief ongunstig ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

Het is van belang om op te merken dat een slecht toekomstig arbeidsmarkt niet automatisch hoeft te leiden tot een hoge werkloosheid. Als reactie op mogelijke onevenwichtigheden op de arbeidsmarkt kan in de eerste plaats worden gedacht aan het accepteren van banen onder het niveau van de gevolgde opleiding¹². In de tweede plaats zal in de praktijk door middel van om- of bijscholing van de reeds werkzame bevolking of werklozen op eventuele tekorten of overschotten op de arbeidsmarkt worden ingespeeld. In de derde plaats kunnen regionale verschillen tussen vraag en aanbod voor een bepaald opleidingstype leiden tot geografische mobiliteit van zowel arbeidskrachten als werkgevers. Deze mobiliteit zal zich met name voordoen wanneer de arbeidsmarktperspectieven voor een bepaald opleidingstype in een regio sterk afwijken van de arbeidsmarktsituatie in andere (aangrenzende) regio's (zie ook Berendsen, De Grip, Wieling en Willems, 1992a).

12. In het rapport *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1994* van ROA (1992) wordt uitgebreid ingegaan op enkele indicatoren die mede bepalend zijn voor de marktpositie van de diverse opleidingen.

LITERATUUR

- Berendsen, H., A. de Grip, M.H. Wieling, E.J.T.A. Willems (1992a), *Regionale arbeidsmarkt-informatie naar opleiding en beroep; een verkenning vanuit het ROA-informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt*, ROA-R-1992/2, Maastricht.
- Berendsen, H., A. de Grip, M.H. Wieling, E.J.T.A. Willems (1992b), *Arbeidsmarktinformatie naar opleiding en beroep voor de provincie Friesland; tabellenoverzicht*, ROA-W-1992/4, Maastricht.
- Dekker, R.J.P., A. de Grip, H. Berendsen, M.H. Wieling, E.J.T.A. Willems (1992), *Methodiek en structuur arbeidsmarktmodule I-See! 1991*, ROA-W-1992/1, Maastricht.
- Grip, A. de, R.K.W. van der Velden, M.H. Wieling (1991), *Indicatoren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt MDGO*, ROA-R-1991/2, Maastricht.
- Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (1992), *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1994*, ROA-R-1992/1, Maastricht.
- Wieling, M.H., A. de Grip, E.J.T.A. Willems (1990), *Een systematische kwalitatieve typering van arbeidsmarktinformatie*, ROA-W-1990/8, Maastricht.
- Willems, E.J.T.A., A. de Grip (1990), *Vervangingsvraagprognoses naar beroep en opleiding*, ROA-W-1990/7, Maastricht.

ARBEIDSMARKTINFORMATIE NAAR OPLEIDING EN BEROEP
VOOR DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND
TABELLENOVERZICHT

Tabel 1. Leeftijdsopbouw werkzame bevolking per provincie (gemiddelde 1988-1990)

Provincie	Tot 30 jaar %	30-39 jaar %	40-49 jaar %	Vanaf 50 jaar %
Groningen	36	26	23	15
Friesland	36	28	23	14
Drenthe	34	27	23	15
Overijssel	37	26	22	15
Gelderland	36	26	22	15
Utrecht	36	27	22	15
Noord-Holland	35	28	22	15
Zuid-Holland	35	28	22	15
Zeeland	34	28	22	16
Noord-Brabant	36	27	23	14
Limburg	34	28	23	15
Flevoland	36	32	21	10
Totaal	36	27	22	15

Bron: CBS/ROA

Tabel 2. Conjunctuurgevoeligheid per provincie

Provincie	Conjunctuurindicator
Groningen	1,64
Friesland	1,67
Drenthe	1,68
Overijssel	1,77 (+)
Gelderland	1,70
Utrecht	1,60 (-)
Noord-Holland	1,60 (-)
Zuid-Holland	1,59 (-)
Zeeland	1,70
Noord-Brabant	1,84 (+)
Limburg	1,78 (+)
Flevoland	1,48 (-)

+ = relatief hoge conjunctuurgevoeligheid

- = relatief lage conjunctuurgevoeligheid

Bron: ROA

Tabel 3. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)

Bedrijfssector	Aantal	%		Trend
Landbouw, visserij en bosbouw	31000	3	(-)	constant
Voedings- en genotmiddelenindustrie	20000	2		constant
Kleding- en schoenenindustrie	6000	1		stijgend
Hout- en bouwmaterialenindustrie	7000	1		dalend
Papier- en grafische industrie	33000	3		dalend
Chemie	17000	2		constant
Metaalindustrie	46000	4		stijgend
Elektrotechnische industrie	12000	1		dalend
Transportmiddelenindustrie	9000	1		stijgend
Energie	9000	1		constant
Bouw	53000	5		constant
Handel	164000	16		constant
Vervoer en communicatie	79000	8	(+)	constant
Banken en verzekeringen	53000	5	(+)	constant
Horeca	33000	3		constant
Overige commerciële dienstverlening	135000	13	(+)	constant
Gezondheidszorg	83000	8		constant
Maatschappelijke dienstverlening	104000	10		constant
Openbaar bestuur, politie en defensie	86000	8		constant
Onderwijs	64000	6		constant
Totaal (incl. woningbezit en bedrijfssector onbekend)	1050000	100		

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Tabel 4. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering	Trend
0 PEDAGOGISCHE BEROEPEN				
0131 Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	18000	2	hoog	constant
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	29000	3	erg hoog	constant
0133 Schoolhoofden e.a. onderwijskundige beroepen	7000	1	gemiddeld	dalend
1 CULTURELE BEROEPEN				
1321 Fotografen, filmers, vormgevers, etaleurs	8000	1	gemiddeld	constant
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	12000	1	hoog	stijgend
2 AGRARISCHE BEROEPEN				
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders	20000	2	hoog	constant
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters	13000	1	hoog	dalend
3 TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN				
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevendende industrie	57000	5	erg hoog	constant
3023 Technische tekenaars	5000	0	gemiddeld	stijgend
3031 Beta-onderzoekers, technische vakspecialisten	9000	1	gemiddeld	stijgend
3111 Voedingsmiddelenbereiders	6000	1	gemiddeld	constant
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	16000	2	hoog	dalend
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten	11000	1	hoog	dalend
3613 Lassers, constructiewerkers, edelmetalsmeden	7000	1	gemiddeld	stijgend
3614 Machinebank- en plaatwerkers, gereedschaps- en modelmakers	9000	1	gemiddeld	stijgend
3615 Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	10000	1	hoog	stijgend
3621 Auto-, motor- en bromfietsmonteurs	7000	1	gemiddeld	stijgend
3721 Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	17000	2	hoog	constant
3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers, stukadoors	5000	0	gemiddeld	constant
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	5000	1	gemiddeld	dalend
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	7000	1	gemiddeld	stijgend
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	12000	1	hoog	stijgend
4 TRANSPORTBEROEPEN				
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	19000	2	hoog	constant
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelenbestuurders	24000	2	hoog	constant
4321 Vliegers, boordwerktuigkundigen, transportdienstleiders	7000	1	gemiddeld	dalend
5 MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN				
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	22000	2	hoog	stijgend
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	15000	1	hoog	constant
5031 Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	7000	1	gemiddeld	stijgend
5033 Geneeskundigen, medische adviseurs, apothekers	7000	1	gemiddeld	constant

Tabel 4. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990), vervolg

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering	Trend
6 ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN				
6031 Hogere leidinggevenden	17000	2	hoog	constant
6111 Postdistributiepersoneel	11000	1	hoog	stijgend
6121 Administratief leidinggevenden	6000	1	gemiddeld	stijgend
6122 Secretariaessen, typisten	31000	3	erg hoog	constant
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	72000	7	erg hoog	constant
6125 Commercieel-administratieve employees	61000	6	erg hoog	constant
6126 Telefonisten, balie-employees, enquêteurs e.d.	18000	2	hoog	constant
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	22000	2	hoog	stijgend
6132 Accountants, economen e.a. economische specialisten	11000	1	hoog	dalend
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	69000	7	erg hoog	dalend
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	25000	2	hoog	constant
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	20000	2	hoog	constant
6332 Juristen	6000	1	gemiddeld	constant
7 SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN				
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	10000	1	hoog	constant
7033 Maatschappelijk werkers, reclasseringsambtenaren	11000	1	hoog	dalend
7034 Sociale wetenschapsbeoefenaren	6000	1	gemiddeld	dalend
8 VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN				
8111 Koks, keelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	29000	3	erg hoog	stijgend
8121 Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	11000	1	hoog	dalend
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	41000	4	erg hoog	constant
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	27000	3	hoog	dalend
8221 Kappers, schoonheidsspecialisten	6000	1	gemiddeld	stijgend
9 OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN				
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	12000	1	hoog	constant
9221 Beroepsmilitairen	8000	1	gemiddeld	dalend
Totaal (incl. beroep onbekend)	1049000	100		

Bron: CBS/ROA

Tabel 5. Belangrijkste opleidingstypen per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1990

	Aantal	%
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevendende industrie		
LBO Technisch	6000	9
MBO Technisch	16000	26
MBO Economisch & Administratief	7000	12
3312 Houtbewerkers, timmerlieden		
LBO Technisch	5000	33
MBO Technisch	6000	37
3721 Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs		
MBO Technisch	10000	53
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden		
Basisonderwijs	6000	29
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelenbestuurders		
Basisonderwijs	7000	30
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen		
MBO Verpleging & Ziekenverzorging	13000	51
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden		
MBO Verpleging & Ziekenverzorging	8000	50
6122 Secretaressen, typisten		
MBO Economisch & Administratief	9000	31
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees		
MAVO en onderbouw HAVO/VWO	10000	14
LBO Economisch-Administratief	8000	10
Bovenbouw HAVO/VWO	10000	14
MBO Economisch & Administratief	20000	28
6125 Commercieel-administratieve employees		
MAVO en onderbouw HAVO/VWO	8000	13
Bovenbouw HAVO/VWO	8000	13
MBO Economisch & Administratief	15000	24
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs		
Basisonderwijs	13000	19
MAVO en onderbouw HAVO/VWO	15000	21
LBO Verzorgend	6000	8
Bovenbouw HAVO/VWO	8000	11
MBO Economisch & Administratief	8000	11
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren		
MBO Economisch & Administratief	9000	37
6222 In-/verkoopcheffs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.		
MBO Economisch & Administratief	7000	32
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel		
Basisonderwijs	7000	20

Tabel 5. Belangrijkste opleidingstypen per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1990, vervolg

	Aantal	%
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel		
Basisonderwijs	15000	34
MAVO en onderbouw HAVO/VWO	6000	12
LBO Verzorgend	5000	11
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel		
MBO Verzorgend	7000	27

Bron: CBS/ROA

Tabel 6. Belangrijkste bedrijfssectoren per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990)

	Aantal	%	Trend
0131 Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs Onderwijs	16000	92	constant
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs Onderwijs	27000	93	constant
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars Maatschappelijke dienstverlening	11000	88	constant
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders Landbouw, visserij en bosbouw	15000	76	constant
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters Landbouw, visserij en bosbouw	12000	92	constant
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevendenden industrie Metaalindustrie	7000	11	constant
Bouw	8000	14	stijgend
Overige commerciële dienstverlening	11000	20	dalend
3312 Houtbewerkers, timmerlieden Bouw	10000	60	constant
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten Papier- en grafische industrie	8000	81	constant
3621 Auto-, motor- en bromfietsmonteurs Overige commerciële dienstverlening	5000	71	dalend
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs Bouw	5000	79	constant
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers Overige commerciële dienstverlening	7000	45	onbekend
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden Handel	7000	36	constant
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelenbestuurders Vervoer en communicatie	15000	61	dalend
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen Gezondheidszorg	19000	86	constant
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden Gezondheidszorg	10000	68	dalend
5031 Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten Gezondheidszorg	6000	80	constant
5033 Geneeskundigen, medische adviseurs, apothekers Gezondheidszorg	6000	85	stijgend

Tabel 6. Belangrijkste bedrijfssectoren per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990), vervolg

	Aantal	%	Trend
6111 Postdistributiepersoneel			
Vervoer en communicatie	8000	75	stijgend
6122 Secretaressen, typisten			
Overige commerciële dienstverlening	7000	23	dalend
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees			
Handel	16000	21	dalend
Vervoer en communicatie	5000	7	stijgend
Banken en verzekeringen	22000	31	constant
Overige commerciële dienstverlening	8000	12	stijgend
Openbaar bestuur, politie en defensie	7000	9	dalend
6125 Commercieel-administratieve employees			
Handel	10000	17	dalend
Vervoer en communicatie	7000	11	sterk stijgend
Banken en verzekeringen	6000	10	constant
Overige commerciële dienstverlening	7000	11	stijgend
Openbaar bestuur, politie en defensie	12000	20	constant
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders			
Overige commerciële dienstverlening	6000	29	constant
6132 Accountants, economen e.a. economische specialisten			
Overige commerciële dienstverlening	5000	46	dalend
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs			
Papier- en grafische industrie	6000	9	dalend
Handel	52000	75	constant
Overige commerciële dienstverlening	6000	9	stijgend
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren			
Handel	23000	91	constant
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.			
Handel	6000	29	dalend
7033 Maatschappelijk werkers, reclasseringsambtenaren			
Maatschappelijke dienstverlening	7000	61	constant
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel			
Horeca	17000	57	constant
8121 Houders en leidinggevend horeca- en recreatiebedrijven			
Horeca	8000	73	dalend
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel			
Overige commerciële dienstverlening	18000	44	constant
Maatschappelijke dienstverlening	5000	12	dalend
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel			
Maatschappelijke dienstverlening	21000	80	constant

Tabel 6. Belangrijkste bedrijfssectoren per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland (gemiddelde 1988-1990), vervolg

	Aantal	%	Trend
8221 Kappers, schoonheidsspecialisten			
Overige commerciële dienstverlening	6000	97	constant
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel			
Openbaar bestuur, politie en defensie	9000	71	dalend
9221 Beroepsmilitairen			
Openbaar bestuur, politie en defensie	8000	98	constant

Bron: CBS/ROA

Tabel 7. Uitbreidingsvraag per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering
0 PEDAGOGISCHE BEROEPEN			
0131 Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	-300	-2	laag
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	-600	-2	laag
0133 Schoolhoofden e.a. onderwijskundige beroepen	-200	-2	laag
1 CULTURELE BEROEPEN			
1321 Fotografen, filmers, vormgevers, etaleurs	-800	-9	laag
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	900	8	gemiddeld
2 AGRARISCHE BEROEPEN			
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders	-2800	-14	laag
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters	-1900	-14	laag
3 TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN			
3012 Machinisten bouw en industrie	-500	-10	laag
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevenden industrie	17400	31	erg hoog
3023 Technische tekenaars	1900	32	erg hoog
3031 Beta-onderzoekers, technische vakspecialisten	5100	51	erg hoog
3111 Voedingsmiddelenbereiders	-700	-14	laag
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	-2300	-14	laag (+)
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten	-1600	-14	laag (-)
3613 Lassers, constructiewerkers, edelmetalsmeden	-1200	-15	laag
3614 Machinebank- en plaatwerkers, gereedschaps- en modelmakers	-1400	-14	laag (-)
3615 Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	-1900	-15	laag (-)
3621 Auto-, motor- en bromfietsmonteurs	-1700	-29	erg laag
3721 Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	800	6	gemiddeld
3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers, stukadoors	-1100	-23	erg laag
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	-1200	-24	erg laag
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	-1700	-24	erg laag
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	-2500	-25	erg laag
4 TRANSPORTBEROEPEN			
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	-1300	-7	laag
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelen- bestuurders	3900	15	hoog
4321 Vliegers, boordwerktuigkundigen, transport- dienstleiders	400	7	gemiddeld
5 MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN			
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	1700	8	gemiddeld

Tabel 7. Uitbreidingsvraag per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989), vervolg

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	1200	8	gemiddeld
5031 Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	700	9	gemiddeld
5033 Geneeskundigen, medische adviseurs, apothekers	-700	-11	laag
6 ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN			
6031 Hogere leidinggevenden	8400	56	erg hoog
6111 Postdistributiepersoneel	1700	14	hoog
6121 Administratief leidinggevenden	0	0	laag
6122 Secretaressen, typisten	-100	0	laag
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	-700	-1	laag (-)
6125 Commercieel-administratieve employees	-300	-1	laag (-)
6126 Telefonisten, balie-employees, enquêteurs e.d.	0	0	laag
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	4300	21	hoog
6132 Accountants, economen e.a. economische specialisten	0	0	laag
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	13100	21	hoog
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	3400	12	gemiddeld
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	2300	13	gemiddeld
6332 Juristen	1500	21	hoog
7 SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN			
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	5900	59	erg hoog
7033 Maatschappelijk werkers, reclasseringsambtenaren	600	6	gemiddeld
7034 Sociale wetenschapsbeoefenaren	300	6	gemiddeld
8 VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN			
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	2600	9	gemiddeld
8121 Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	500	4	gemiddeld
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	7100	19	hoog
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	7600	28	erg hoog
8221 Kappers, schoonheidsspecialisten	700	11	gemiddeld
9 OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN			
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	3500	27	erg hoog (+)
9221 Beroepsmilitairen	-100	-1	laag
Totaal (incl. beroep onbekend)	71100	7	
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde			
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde			

Tabel 8. Vervangingsvraag per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering
0 PEDAGOGISCHE BEROEPEN			
0131 Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	2500	14	gemiddeld
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	2900	10	gemiddeld (+)
0133 Schoolhoofden e.a. onderwijskundige beroepen	800	12	gemiddeld
1 CULTURELE BEROEPEN			
1321 Fotografen, filmers, vormgevers, etaleurs	800	8	laag
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	2900	24	erg hoog (+)
2 AGRARISCHE BEROEPEN			
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders	2100	11	gemiddeld (-)
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters	1800	13	gemiddeld
3 TECHNISCHE-, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN			
3012 Machinisten bouw en industrie	200	3	erg laag (-)
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industrie	4300	8	laag
3023 Technische tekenaars	300	5	erg laag (-)
3031 Beta-onderzoekers, technische vakspecialisten	1100	11	gemiddeld
3111 Voedingsmiddelenbereiders	700	14	gemiddeld
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	1800	11	gemiddeld (+)
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten	2000	18	hoog (+)
3613 Lassers, constructiewerkers, edelmetalsmeden	700	9	laag
3614 Machinebank- en plaatwerkers, gereedschaps- en modelmakers	900	9	laag
3615 Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	1900	15	hoog (+)
3621 Auto-, motor- en bromfietsmonteurs	700	12	gemiddeld (+)
3721 Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	1800	13	gemiddeld
3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers, stukadoors	300	7	laag
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	100	2	erg laag
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	100	2	erg laag (-)
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	400	4	erg laag
4 TRANSPORTBEROEPEN			
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	2800	15	hoog
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelen- bestuurders	3600	13	gemiddeld
4321 Vliegers, boordwerktuigkundigen, transport- dienstleiders	500	9	laag (+)
5 MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN			
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	2300	10	gemiddeld

Tabel 8. Vervangingsvraag per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989), vervolg

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	3500	22	erg hoog
5031 Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	900	12	gemiddeld
5033 Geneeskundigen, medische adviseurs, apothekers	900	16	hoog (+)
6 ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN			
6031 Hogere leidinggevenden	1200	8	laag
6111 Postdistributiepersoneel	1000	9	laag
6121 Administratief leidinggevenden	200	3	erg laag (-)
6122 Secretaressen, typisten	3800	12	gemiddeld
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	7500	10	gemiddeld
6125 Commercieel-administratieve employees	7500	12	gemiddeld
6126 Telefonisten, balie-employees, enquêteurs e.d.	1800	11	gemiddeld
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	1400	7	laag (+)
6132 Accountants, economen e.a. economische specialisten	1500	14	gemiddeld
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	11500	18	hoog
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	2200	8	laag
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	2600	15	hoog
6332 Juristen	500	7	laag
7 SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN			
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	1600	16	hoog (+)
7033 Maatschappelijk werkers, reclasseringsambtenaren	700	6	laag
7034 Sociale wetenschapsbeoefenaren	800	13	gemiddeld (+)
8 VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN			
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	4100	14	gemiddeld
8121 Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	1500	14	gemiddeld (+)
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	4400	12	gemiddeld
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	2600	10	gemiddeld
8221 Kappers, schoonheidsspecialisten	800	11	gemiddeld
9 OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN			
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	700	5	erg laag
9221 Beroepsmilitairen	800	13	gemiddeld (-)
Totaal (incl. beroep onbekend)	124000	12	
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde			
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde			

Tabel 9. Baanopeningen per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering
0 PEDAGOGISCHE BEROEPEN			
0131 Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	2500	14	gemiddeld
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	2900	10	laag (+)
0133 Schoolhoofden e.a. onderwijskundige beroepen	800	12	laag
1 CULTURELE BEROEPEN			
1321 Fotografen, filmers, vormgevers, etaleurs	800	8	laag
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	3800	32	hoog (+)
2 AGRARISCHE BEROEPEN			
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders	2100	11	laag (-)
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters	1800	13	laag
3 TECHNISCHE, AMBACHTS- EN INDUSTRIEBEROEPEN			
3012 Machinisten bouw en industrie	200	3	erg laag (-)
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industrie	21700	39	erg hoog
3023 Technische tekenaars	2200	37	hoog (-)
3031 Beta-onderzoekers, technische vakspecialisten	6200	62	erg hoog
3111 Voedingsmiddelenbereiders	700	14	gemiddeld
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	1800	11	laag (+)
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten	2000	18	gemiddeld (+)
3613 Lassers, constructiewerkers, edelmetalsmeden	700	9	laag
3614 Machinebank- en plaatwerkers, gereedschaps- en modelmakers	900	9	laag
3615 Onderhoudsmonteurs, fietsen- en instrumentmakers	1900	15	gemiddeld (+)
3621 Auto-, motor- en bromfietsmonteurs	700	12	laag (+)
3721 Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	2600	19	gemiddeld (+)
3911 Metselaars, tegelzetters, straatmakers, stukadoors	300	7	laag
3913 Huis-, scheeps- en constructieschilders	100	2	erg laag
3914 Loodgieters, sanitair-installateurs en -reparateurs	100	2	erg laag (-)
3915 Overige bouwvaklieden, (spoor)weg- en reinigingswerkers	400	4	laag
4 TRANSPORTBEROEPEN			
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	2800	15	gemiddeld
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelen- bestuurders	7500	28	hoog
4321 Vliegers, boordwerktuigkundigen, transport- dienstleiders	900	16	gemiddeld (+)
5 MEDISCHE EN PARAMEDISCHE BEROEPEN			
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	4000	18	gemiddeld

Tabel 9. Baanopeningen per beroepsklasse voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989), vervolg

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	4700	29	hoog
5031 Fysio-, arbeids- e.a. bewegingstherapeuten	1600	20	gemiddeld
5033 Geneeskundigen, medische adviseurs, apothekers	900	16	gemiddeld (+)
6 ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE BEROEPEN			
6031 Hogere leidinggevenden	9600	64	erg hoog
6111 Postdistributiepersoneel	2700	23	gemiddeld
6121 Administratief leidinggevenden	200	3	erg laag (-)
6122 Secretaressen, typisten	3800	12	laag
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	7500	10	laag
6125 Commercieel-administratieve employees	7500	12	laag
6126 Telefonisten, balie-employees, enquêteurs e.d.	1800	11	laag
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	5700	27	gemiddeld
6132 Accountants, economen e.a. economische specialisten	1500	14	gemiddeld
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	24700	39	erg hoog
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	5500	20	gemiddeld
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	4900	27	gemiddeld
6332 Juristen	2000	29	hoog
7 SOCIAAL-CULTURELE BEROEPEN			
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	7500	75	erg hoog
7033 Maatschappelijk werkers, reclasseringsambtenaren	1300	12	laag
7034 Sociale wetenschapsbeoefenaren	1100	18	gemiddeld (+)
8 VERZORGENDE EN DIENSTVERLENENDE BEROEPEN			
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	6700	23	gemiddeld
8121 Houders en leidinggevenden horeca- en recreatiebedrijven	2000	18	gemiddeld
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	11400	31	hoog
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	10200	38	erg hoog
8221 Kappers, schoonheidsspecialisten	1500	21	gemiddeld
9 OPENBARE ORDE- EN VEILIGHEIDSBEROEPEN			
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	4100	32	hoog (+)
9221 Beroepsmilitairen	800	13	laag (-)
Totaal (incl. beroep onbekend)	195100	19	
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde			
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde			

Tabel 10. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	104000	10	erg hoog
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	91000	8	erg hoog
321-329	LBO Agrarisch	13000	1	gemiddeld
331-339	LBO Technisch	70000	7	erg hoog (-)
341-349	LBO Haven & Vervoer	5000	0	gemiddeld
361-369	LBO Economisch-Administratief	28000	3	hoog
381-389	LBO Verzorgend	36000	3	hoog
401	Bovenbouw HAVO/VWO	78000	7	erg hoog (+)
421-429	MBO Agrarisch	13000	1	gemiddeld
436-439	MBO Technisch	104000	10	erg hoog
441-449	MBO Haven & Vervoer	9000	1	gemiddeld
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	31000	3	hoog
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	120000	11	erg hoog
466	MBO Bestuurlijk	6000	1	gemiddeld
481, 484, 486	MBO Verzorgend	33000	3	hoog
483	MBO Horeca & Kappers	10000	1	gemiddeld

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Tabel 11. Belangrijkste beroepsklassen per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990

		Aantal	%
000, 111, 201	Basisonderwijs		
	Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	6000	5
	Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelenbestuurders	7000	6
	Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	13000	11
	Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	7000	6
	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	15000	13
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO		
	Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	10000	11
	Commercieel-administratieve employees	8000	9
	Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	15000	16
	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	6000	6
331-339	LBO Technisch		
	Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	6000	8
	Houtbewerkers, timmerlieden	5000	7
361-369	LBO Economisch-Administratief		
	Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	8000	21
381-389	LBO Verzorgend		
	Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	6000	15
	Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	5000	14
401	Bovenbouw HAVO/VWO		
	Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	10000	13
	Commercieel-administratieve employees	8000	10
	Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	8000	10
436-439	MBO Technisch		
	Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	16000	15
	Houtbewerkers, timmerlieden	6000	5
	Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	10000	10
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging		
	Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	13000	39
	Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	8000	23
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief		
	Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industriële	7000	6
	Secretaressen, typisten	9000	8
	Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	20000	17
	Commercieel-administratieve employees	15000	12
	Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	8000	6
	Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	9000	8
	In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	7000	5
481, 484, 486	MBO Verzorgend		
	Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	7000	20

Bron: CBS/ROA

Tabel 12. Belangrijkste bedrijfssectoren per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990

		Aantal	%
000, 111, 201	Basisonderwijs		
	Landbouw, visserij en bosbouw	5000	5
	Metaalindustrie	8000	7
	Bouw	7000	7
	Handel	22000	21
	Vervoer en communicatie	10000	10
	Horeca	5000	5
	Overige commerciële dienstverlening	13000	12
	Maatschappelijke dienstverlening	8000	7
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO		
	Papier- en grafische industrie	5000	6
	Handel	21000	23
	Vervoer en communicatie	9000	9
	Banken en verzekeringen	6000	6
	Horeca	6000	7
	Overige commerciële dienstverlening	11000	12
	Maatschappelijke dienstverlening	8000	9
	Openbaar bestuur, politie en defensie	6000	6
321-329	LBO Agrarisch		
	Landbouw, visserij en bosbouw	6000	48
331-339	LBO Technisch		
	Metaalindustrie	9000	13
	Bouw	14000	20
	Handel	11000	15
	Vervoer en communicatie	7000	10
	Overige commerciële dienstverlening	7000	10
361-369	LBO Economisch-Administratief		
	Handel	9000	30
381-389	LBO Verzorgend		
	Handel	9000	25
	Maatschappelijke dienstverlening	7000	18
401	Bovenbouw HAVO/VWO		
	Handel	15000	19
	Vervoer en communicatie	9000	12
	Banken en verzekeringen	7000	8
	Horeca	5000	6
	Overige commerciële dienstverlening	12000	15
	Maatschappelijke dienstverlening	10000	12
	Openbaar bestuur, politie en defensie	6000	7
421-429	MBO Agrarisch		
	Landbouw, visserij en bosbouw	6000	44

Tabel 12. Belangrijkste bedrijfssectoren per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990, vervolg

		Aantal	%
436-439	MBO Technisch		
	Papier- en grafische industrie	6000	5
	Metaalindustrie	11000	10
	Bouw	20000	19
	Handel	14000	13
	Vervoer en communicatie	10000	9
	Overige commerciële dienstverlening	15000	14
	Openbaar bestuur, politie en defensie	7000	6
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging		
	Gezondheidszorg	21000	69
	Maatschappelijke dienstverlening	5000	16
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief		
	Handel	31000	25
	Vervoer en communicatie	11000	9
	Banken en verzekeringen	17000	14
	Overige commerciële dienstverlening	15000	13
	Maatschappelijke dienstverlening	8000	7
	Openbaar bestuur, politie en defensie	8000	6
481, 484, 486	MBO Verzorgend		
	Gezondheidszorg	5000	15
	Maatschappelijke dienstverlening	12000	35

Bron: CBS/ROA

Tabel 13. Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland april 1991
(bemiddelingsbestand zonder baan)

SOI- code	Opleidingstype	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	25	erg hoog (+)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	19	erg hoog (+)
321-329	LBO Agrarisch	6	gemiddeld
331-339	LBO Technisch	10	hoog (+)
341-349	LBO Haven & Vervoer	4	gemiddeld
361-369	LBO Economisch-Administratief	13	erg hoog (+)
381-389	LBO Verzorgend	12	erg hoog (+)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	17	erg hoog (+)
421-429	MBO Agrarisch	2	laag
436-439	MBO Technisch	2	laag
441-449	MBO Haven & Vervoer	1	erg laag
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	3	laag
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	1	erg laag
466	MBO Bestuurlijk	1	erg laag
481, 484, 486	MBO Verzorgend	4	gemiddeld
483	MBO Horeca & Kappers	2	laag

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: Arbeidsvoorzieningsorganisatie/ROA

Tabel 14. Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1990 (Gini-Hirschman indicator)

SOI-code	Opleidingstype	Gini-Hirschman indicator	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	0.95	groot
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0.94	groot
321-329	LBO Agrarisch	0.78	gemiddeld
331-339	LBO Technisch	0.93	groot
341-349	LBO Haven & Vervoer	0.76	gemiddeld
361-369	LBO Economisch-Administratief	0.90	groot
381-389	LBO Verzorgend	0.91	groot
401	Bovenbouw HAVO/VWO	0.94	groot
421-429	MBO Agrarisch	0.79	gemiddeld
436-439	MBO Technisch	0.94	groot
441-449	MBO Haven & Vervoer	0.82	gemiddeld
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	0.52	erg klein
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	0.92	groot
466	MBO Bestuurlijk	0.54	erg klein
481, 484, 486	MBO Verzorgend	0.85	gemiddeld
483	MBO Horeca & Kappers	0.84	gemiddeld

Bron: ROA

Tabel 15. Uitbreidingsvraag per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	-11400	-11	erg laag
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	700	1	laag
321-329	LBO Agrarisch	0	0	laag (+)
331-339	LBO Technisch	-4000	-6	erg laag
341-349	LBO Haven & Vervoer	1000	19	hoog
361-369	LBO Economisch-Administratief	1700	6	gemiddeld
381-389	LBO Verzorgend	6100	17	gemiddeld
401	Bovenbouw HAVO/VWO	2100	3	laag
421-429	MBO Agrarisch	-1600	-13	erg laag
436-439	MBO Technisch	7600	7	gemiddeld
441-449	MBO Haven & Vervoer	900	10	gemiddeld
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	3900	13	gemiddeld
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	19100	16	gemiddeld
466	MBO Bestuurlijk	800	14	gemiddeld
481, 484, 486	MBO Verzorgend	10200	31	erg hoog
483	MBO Horeca & Kappers	100	1	laag

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

Tabel 16. Vervangingsvraag per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	7100	7	laag
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	13000	14	hoog
321-329	LBO Agrarisch	1200	9	gemiddeld (-)
331-339	LBO Technisch	11600	17	erg hoog
341-349	LBO Haven & Vervoer	100	3	erg laag
361-369	LBO Economisch-Administratief	1000	3	erg laag (-)
381-389	LBO Verzorgend	4400	12	gemiddeld (-)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	10700	14	hoog
421-429	MBO Agrarisch	1400	10	gemiddeld
436-439	MBO Technisch	7100	7	laag
441-449	MBO Haven & Vervoer	1600	18	erg hoog
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	3200	10	gemiddeld
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	10400	9	gemiddeld
466	MBO Bestuurlijk	700	12	gemiddeld (+)
481, 484, 486	MBO Verzorgend	4800	15	hoog
483	MBO Horeca & Kappers	700	7	laag

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

Tabel 17. Baanopeningen per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	7100	7	erg laag
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	13700	15	laag (-)
321-329	LBO Agrarisch	1200	9	laag (-)
331-339	LBO Technisch	11600	17	gemiddeld
341-349	LBO Haven & Vervoer	1100	22	gemiddeld
361-369	LBO Economisch-Administratief	2600	9	laag (-)
381-389	LBO Verzorgend	10500	29	hoog
401	Bovenbouw HAVO/VWO	12800	16	laag
421-429	MBO Agrarisch	1400	10	laag
436-439	MBO Technisch	14700	14	laag
441-449	MBO Haven & Vervoer	2500	28	hoog
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	7100	23	gemiddeld
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	29600	25	gemiddeld
466	MBO Bestuurlijk	1600	26	gemiddeld
481, 484, 486	MBO Verzorgend	15100	46	erg hoog
483	MBO Horeca & Kappers	800	8	erg laag

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

Tabel 18. Instroom van schoolverlaters per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994 (absolute aantallen en als percentage van het aantal werkenden in 1989)

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	17500	17	gemiddeld (+)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	6200	7	erg laag
321-329	LBO Agrarisch	1900	15	laag (+)
331-339	LBO Technisch	11400	16	gemiddeld (+)
341-349	LBO Haven & Vervoer	500	10	laag (+)
361-369	LBO Economisch-Administratief	3300	12	laag
381-389	LBO Verzorgend	4900	14	laag (+)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	16500	21	gemiddeld (-)
421-429	MBO Agrarisch	3500	27	hoog (+)
436-439	MBO Technisch	22800	22	gemiddeld
441-449	MBO Haven & Vervoer	1100	13	laag (-)
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	7000	23	gemiddeld (-)
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	18300	15	laag (-)
466	MBO Bestuurlijk	400	7	erg laag
481, 484, 486	MBO Verzorgend	8900	27	hoog
483	MBO Horeca & Kappers	1100	11	laag (-)

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

Tabel 19. Toekomstige arbeidsmarktsituatie per opleidingstype voor de provincie Noord-Holland 1989-1994

SOI-code	Opleidingstype	Indicator toekomstige arbeidsmarktsituatie	Typering	
000, 111, 201	Basisonderwijs	1.43	slecht	
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	1.02	redelijk	(-)
321-329	LBO Agrarisch	1.09	matig	
331-339	LBO Technisch	1.11	slecht	(-)
341-349	LBO Haven & Vervoer	0.93	goed	
361-369	LBO Economisch-Administratief	1.08	matig	(-)
381-389	LBO Verzorgend	0.94	goed	
401	Bovenbouw HAVO/VWO	1.12	slecht	
421-429	MBO Agrarisch	1.32	slecht	
436-439	MBO Technisch	1.08	matig	
441-449	MBO Haven & Vervoer	0.89	goed	
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	1.02	redelijk	
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	0.93	goed	
466	MBO Bestuurlijk	0.85	goed	
481, 484, 486	MBO Verzorgend	0.89	goed	
483	MBO Horeca & Kappers	1.04	redelijk	(+)

+ = relatief gunstig ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief ongunstig ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: ROA

Tabel 20. Leeftijdopbouw werkzame bevolking per RBA-gebied (gemiddelde 1989-1990)

RBA-gebied	Tot 30 jaar %	30-39 jaar %	40-49 jaar %	Vanaf 50 jaar %
Groningen	36	26	23	14
Friesland	36	28	23	14
Drenthe	34	27	24	15
IJssel-Vecht	37	26	21	16
Twente	37	26	23	14
Midden-IJssel	34	26	22	18
Veluwe	37	25	23	15
Arnhem/Oost-Gelderland	35	27	23	16
Nijmegen/Rivierenland	35	29	22	14
Flevoland	37	31	23	9
Oost-Utrecht	35	25	24	16
Midden- en West-Utrecht	37	30	20	13
Gooi en Vechtstreek	33	26	23	18
Noord-Holland Noord	35	27	25	14
Amsterdam/Zaanstreek/Waterland	36	31	20	13
Kennemer-/Amstel- en Meerlanden	34	26	23	17
Rijnstreek	36	27	23	15
Den Haag/Delft	33	29	22	16
Drechtsteden	37	26	23	14
Rijnmond	36	27	23	14
Zeeland	34	28	22	16
Westelijk Noord-Brabant	35	28	22	15
Breda en omstreken	37	27	24	13
Midden-Brabant	37	27	23	13
Noord-Oost Brabant	36	27	23	14
Zuid-Oost Brabant	37	27	22	14
Midden- en Noord-Limburg	35	27	23	15
Zuid-Limburg	34	28	24	15
Totaal	35	27	23	15

Bron: CBS/ROA

Tabel 21. Conjunctuurgevoeligheid per RBA-gebied

RBA-gebied	Conjunctuurindicator
Groningen	1.64
Friesland	1.67
Drenthe	1.68
IJssel-Vecht	1.67
Twente	1.84 (+)
Midden-IJssel	1.66
Veluwe	1.67
Arnhem/Oost-Gelderland	1.71 (+)
Nijmegen/Rivierenland	1.73 (+)
Flevoland	1.48 (-)
Oost-Utrecht	1.64
Midden- en West-Utrecht	1.55 (-)
Gooi en Vechtstreek	1.61
Noord-Holland Noord	1.61
Amsterdam/Zaanstreek/Waterland	1.56 (-)
Kennemer-/Amstel- en Meerlanden	1.64
Rijnstreek	1.56 (-)
Den Haag/Delft	1.49 (-)
Drechtsteden	1.75 (+)
Rijnmond	1.64
Zeeland	1.70
Westelijk Noord-Brabant	1.83 (+)
Breda en omstreken	1.74 (+)
Midden-Brabant	1.83 (+)
Noord-Oost Brabant	1.75 (+)
Zuid-Oost Brabant	1.98 (+)
Midden- en Noord-Limburg	1.77 (+)
Zuid-Limburg	1.80 (+)

+ = relatief hoge conjunctuurgevoeligheid

- = relatief lage conjunctuurgevoeligheid

Bron: ROA

Tabel 22. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek (gemiddelde 1989-1990)

Bedrijfssector	Aantal	%		Trend
Bouw	6000	6		sterk dalend
Handel	18000	17	(+)	stijgend
Vervoer en communicatie	5000	5		constant
Banken en verzekeringen	5000	5		stijgend
Overige commerciële dienstverlening	17000	16	(+)	constant
Gezondheidszorg	9000	8		stijgend
Maatschappelijke dienstverlening	12000	11	(+)	constant
Openbaar bestuur, politie en defensie	7000	7		sterk dalend
Onderwijs	6000	6		sterk stijgend
Totaal (incl. woningbezit en bedrijfssector onbekend)	107000	100		
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde				

Bron: CBS/ROA

Tabel 23. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek (gemiddelde 1989-1990)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering	Trend
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevenden industrie	8000	7	erg hoog	sterk dalend
6122 Secretaressen, typisten	5000	5	erg hoog	(+) onbekend
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	7000	7	erg hoog	constant
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	8000	7	erg hoog	stijgend
Totaal (incl. beroep onbekend)	107000	100		

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Tabel 24. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek 1990

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	11000	10	erg hoog
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	9000	8	erg hoog
331-339	LBO Technisch	6000	6	erg hoog (-)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	10000	9	erg hoog (+)
436-439	MBO Technisch	9000	8	erg hoog (-)
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	11000	10	erg hoog
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde - = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde				

Bron: CBS/ROA

Tabel 25. Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)

SOI- code	Opleidingstype	%	Typering	
000, 111, 201	Basisonderwijs	13	erg hoog	(-)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	11	erg hoog	(-)
331-339	LBO Technisch	6	gemiddeld	(-)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	6	gemiddeld	(-)
436-439	MBO Technisch	1	erg laag	
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	1	erg laag	

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: Arbeidsvoorzieningsorganisatie/ROA

Tabel 26. Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor het RBA-gebied Gooi en Vechtstreek 1990 (Gini-Hirschman indicator)

SOI-code	Opleidingstype	Gini-Hirschman indicator	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	0.93	groot
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0.92	groot
331-339	LBO Technisch	0.91	groot
401	Bovenbouw HAVO/VWO	0.90	groot
436-439	MBO Technisch	0.92	groot
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	0.89	groot

Bron: ROA

Tabel 27. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord (gemiddelde 1989-1990)

Bedrijfssector	Aantal	%		Trend
Landbouw, visserij en bosbouw	20000	8	(+)	dalend
Voedings- en genotmiddelenindustrie	7000	3		constant
Metaalindustrie	14000	6		constant
Bouw	18000	7		dalend
Handel	41000	16		dalend
Vervoer en communicatie	13000	5		stijgend
Banken en verzekeringen	9000	4		constant
Horeca	8000	3		dalend
Overige commerciële dienstverlening	27000	11		sterk stijgend
Gezondheidszorg	18000	7		constant
Maatschappelijke dienstverlening	20000	8		dalend
Openbaar bestuur, politie en defensie	26000	10	(+)	constant
Onderwijs	13000	5		constant
Totaal (incl. woningbezit en bedrijfssector onbekend)	252000	100		
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde				

Bron: CBS/ROA

Tabel 28. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord (gemiddelde 1989-1990)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering	Trend
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	7000	3	hoog	dalend
2011 Uitvoerend agrarisch personeel, bosarbeiders	11000	4	erg hoog	dalend
2012 Zelfstandige agrariërs, boswachters	9000	3	erg hoog	dalend
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevenden industrie	14000	5	erg hoog	sterk stijgend
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	5000	2	hoog	constant
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	5000	2	hoog	constant
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelen- bestuurders	6000	2	hoog	constant
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	6000	2	hoog	constant
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	16000	6	erg hoog	dalend
6125 Commercieel-administratieve employees	12000	5	erg hoog	constant
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	18000	7	erg hoog	stijgend
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	7000	3	hoog	dalend
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	7000	3	erg hoog	constant
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	10000	4	erg hoog	constant
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	7000	3	hoog	dalend
Totaal (incl. beroep onbekend)	252000	100		

Bron: CBS/ROA

Tabel 29. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord 1990

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	24000	10	erg hoog
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	23000	9	erg hoog
321-329	LBO Agrarisch	6000	2	hoog
331-339	LBO Technisch	20000	8	erg hoog
361-369	LBO Economisch-Administratief	7000	3	hoog
381-389	LBO Verzorgend	12000	5	erg hoog
401	Bovenbouw HAVO/VWO	11000	4	hoog
421-429	MBO Agrarisch	7000	3	hoog
436-439	MBO Technisch	30000	12	erg hoog
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	8000	3	hoog
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	29000	12	erg hoog
481, 484, 486	MBO Verzorgend	12000	5	erg hoog

Bron: CBS/ROA

Tabel 30. Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)

SOI- code	Opleidingstype	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	14	erg hoog (-)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	12	erg hoog (-)
321-329	LBO Agrarisch	5	gemiddeld
331-339	LBO Technisch	6	gemiddeld (-)
361-369	LBO Economisch-Administratief	10	hoog
381-389	LBO Verzorgend	9	hoog
401	Bovenbouw HAVO/VWO	12	erg hoog
421-429	MBO Agrarisch	2	laag
436-439	MBO Technisch	1	erg laag
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	3	laag
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	1	erg laag
481, 484, 486	MBO Verzorgend	3	laag

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: Arbeidsvoorzieningsorganisatie/ROA

opleidingstype voor het RBA-gebied Noord-Holland Noord 1990

	Gini-Hirschman indicator	Typering
AVO/VWO	0.96	erg groot
	0.93	groot
	0.72	gemiddeld
stratief	0.93	groot
	0.85	gemiddeld
	0.90	groot
	0.94	groot
	0.69	klein
nverzorging	0.93	groot
	0.56	klein
	0.93	groot
ministratief	0.93	groot
	0.83	gemiddeld

Tabel 32. Aantal werkenden en het percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland (gemiddelde 1989-1990)

Bedrijfssector	Aantal	%	Trend
Voedings- en genotmiddelenindustrie	8000	2	dalend
Papier- en grafische industrie	17000	4	dalend
Chemie	6000	1	stijgend
Metaalindustrie	15000	3 (-)	stijgend
Bouw	16000	4 (-)	stijgend
Handel	60000	14	constant
Vervoer en communicatie	36000	9 (+)	constant
Banken en verzekeringen	26000	6 (+)	constant
Horeca	18000	4	constant
Overige commerciële dienstverlening	61000	14 (+)	constant
Gezondheidszorg	31000	7	stijgend
Maatschappelijke dienstverlening	46000	11 (+)	constant
Openbaar bestuur, politie en defensie	34000	8	dalend
Onderwijs	30000	7	constant
Totaal (incl. woningbezit en bedrijfssector onbekend)	423000	100	
+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde			
- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde			

Bron: CBS/ROA

Tabel 33. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland (gemiddelde 1989-1990)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering	Trend
0131 Leerkrachten basis- en speciaal onderwijs	7000	2	hoog	dalend
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	14000	3	erg hoog	stijgend
1331 Beeldende en uitvoerende kunstenaars	8000	2	hoog	stijgend
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industrie	20000	5	erg hoog	dalend
3312 Houtbewerkers, timmerlieden	6000	1	hoog	dalend
3411 Drukkers, boekbinders, fotolaboranten	5000	1	hoog	dalend
3721 Elektriciens, elektro- en telecom(onderhouds)monteurs	7000	2	hoog	stijgend
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	7000	2	hoog	dalend
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelen- bestuurders	11000	3	hoog	dalend
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	9000	2	hoog	stijgend
6031 Hogere leidinggevend	6000	1	hoog	dalend
6111 Postdistributiepersoneel	6000	1	hoog	dalend
6122 Secretaressen, typisten	14000	3	erg hoog	dalend
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	29000	7	erg hoog	dalend
6125 Commercieel-administratieve employees	28000	7	erg hoog	(+) dalend
6126 Telefonisten, balie-employees, enquêteurs e.d.	9000	2	hoog	constant
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	9000	2	hoog	stijgend
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	23000	5	erg hoog	stijgend
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	9000	2	hoog	constant
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	8000	2	hoog	stijgend
7021 Auteurs, journalisten, nieuwslezers, presentatoren	7000	2	hoog	stijgend
7033 Maatschappelijk werkers, reclasseringsambtenaren	6000	1	hoog	stijgend
7034 Sociale wetenschapsbeoefenaren	5000	1	hoog	dalend
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	14000	3	erg hoog	stijgend
8121 Houders en leidinggevend horeca- en recreatiebedrijven	5000	1	hoog	dalend
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	20000	5	erg hoog	st. stijgend
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	9000	2	hoog	dalend
9121 Politie-, brandweer- en bewakingspersoneel	6000	1	hoog	dalend
Totaal (incl. beroep onbekend)	423000	100		

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Tabel 34. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland 1990

SOI- code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	45000	10	erg hoog
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	37000	8	erg hoog
331-339	LBO Technisch	26000	6	erg hoog (-)
361-369	LBO Economisch-Administratief	10000	2	hoog
381-389	LBO Verzorgend	13000	3	hoog
401	Bovenbouw HAVO/VWO	41000	9	erg hoog (+)
436-439	MBO Technisch	35000	8	erg hoog (-)
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	10000	2	hoog
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	44000	10	erg hoog
481, 484, 486	MBO Verzorgend	10000	2	hoog (-)

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde
 - = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Tabel 35. Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)

SOI-code	Opleidingstype	%	Typering	
000, 111, 201	Basisonderwijs	36	erg hoog	(+)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	29	erg hoog	(+)
331-339	LBO Technisch	17	erg hoog	(+)
361-369	LBO Economisch-Administratief	21	erg hoog	(+)
381-389	LBO Verzorgend	17	erg hoog	(+)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	23	erg hoog	(+)
436-439	MBO Technisch	4	gemiddeld	(+)
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	4	gemiddeld	(+)
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	2	laag	
481, 484, 486	MBO Verzorgend	6	gemiddeld	(+)

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: Arbeidsvoorzieningsorganisatie/ROA

Tabel 36. Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor het RBA-gebied Amsterdam/Zaanstreek/Waterland 1990 (Gini-Hirschman indicator)

SOI-code	Opleidingstype	Gini-Hirschman indicator	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	0.94	groot
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0.94	groot
331-339	LBO Technisch	0.94	groot
361-369	LBO Economisch-Administratief	0.89	groot
381-389	LBO Verzorgend	0.91	groot
401	Bovenbouw HAVO/VWO	0.93	groot
436-439	MBO Technisch	0.94	groot
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	0.45	erg klein
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	0.92	groot
481, 484, 486	MBO Verzorgend	0.89	groot

Bron: ROA

Tabel 37. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per bedrijfssector voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden (gemiddelde 1989-1990)

Bedrijfssector	Aantal	%		Trend
Landbouw, visserij en bosbouw	7000	3	(-)	stijgend
Papier- en grafische industrie	8000	3		dalend
Metaalindustrie	18000	6		constant
Bouw	13000	5		sterk stijgend
Handel	45000	16		dalend
Vervoer en communicatie	27000	10	(+)	dalend
Banken en verzekeringen	12000	4		constant
Horeca	6000	2		stijgend
Overige commerciële dienstverlening	33000	12		constant
Gezondheidszorg	26000	9		stijgend
Maatschappelijke dienstverlening	26000	9		dalend
Openbaar bestuur, politie en defensie	19000	7		constant
Onderwijs	15000	5		constant
Totaal (incl. woningbezit en bedrijfssector onbekend)	279000	100		

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Tabel 38. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per beroepsklasse voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden (gemiddelde 1989-1990)

ROA- Beroepsklasse code	Aantal	%	Typering	Trend
0132 Docenten voortgezet en hoger onderwijs	8000	3	erg hoog	dalend
3021 Directeuren, bedrijfsleiders, leidinggevend industrie	18000	6	erg hoog	stijgend
4011 Laders, lossers, vul- en inpak(machine)bedienden	6000	2	hoog	stijgend
4211 Conducteurs, chauffeurs e.a. transportmiddelen- bestuurders	7000	2	hoog	dalend
5021 Gediplomeerde verpleegkundigen, verloskundigen	8000	3	erg hoog	stijgend
5022 Leerling-verpleegkundigen, zieken- en kraamverzorgenden	6000	2	hoog	stijgend
6122 Secretariaessen, typisten	9000	3	erg hoog	constant
6124 Boekhoudkundige, belasting-, loket- en bankemployees	20000	7	erg hoog	constant
6125 Commercieel-administratieve employees	17000	6	erg hoog	constant
6126 Telefonisten, balie-employees, enquêteurs e.d.	5000	2	hoog	constant
6131 Systeemanalisten, -programmeurs en -beheerders	8000	3	erg hoog	dalend
6211 Winkel-, straat- en marktverkopers, demonstrateurs	17000	6	erg hoog	dalend
6221 Winkeliers e.a. detail- en groothandelaren	7000	3	hoog	constant
6222 In-/verkoopchefs, handels- en verzekeringsagenten, makelaars e.d.	6000	2	hoog	dalend
8111 Koks, kelners e.a. keuken- en serveerpersoneel	7000	3	hoog	constant
8211 Portiers, schoonmaak- e.a. lager dienstverlenend personeel	10000	3	erg hoog	stijgend
8212 Kinder-, gezins-, bejaardenverzorgenden e.a. verzorgend personeel	8000	3	erg hoog	constant
Totaal (incl. beroep onbekend)	279000	100		

Bron: CBS/ROA

Tabel 39. Aantal werkenden en percentage van de totale werkgelegenheid per opleidingstype voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden 1990

SOI-code	Opleidingstype	Aantal	%	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	25000	9	erg hoog (-)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	22000	8	erg hoog
331-339	LBO Technisch	18000	6	erg hoog (-)
361-369	LBO Economisch-Administratief	8000	3	hoog
381-389	LBO Verzorgend	9000	3	hoog
401	Bovenbouw HAVO/VWO	17000	6	erg hoog
436-439	MBO Technisch	30000	11	erg hoog
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	11000	4	hoog
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	35000	13	erg hoog (+)
481, 484, 486	MBO Verzorgend	8000	3	hoog

+ = relatief hoog ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: CBS/ROA

Tabel 40. Werkloosheidspercentage per opleidingstype voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden april 1991 (bemiddelingsbestand zonder baan)

SOI-code	Opleidingstype	%	Typering	
000, 111, 201	Basisonderwijs	11	erg hoog	(-)
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	9	hoog	(-)
331-339	LBO Technisch	4	gemiddeld	(-)
361-369	LBO Economisch-Administratief	6	gemiddeld	(-)
381-389	LBO Verzorgend	6	gemiddeld	(-)
401	Bovenbouw HAVO/VWO	7	gemiddeld	(-)
436-439	MBO Technisch	1	erg laag	
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	1	erg laag	
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	1	erg laag	
481, 484, 486	MBO Verzorgend	2	laag	

- = relatief laag ten opzichte van het landelijk gemiddelde

Bron: Arbeidsvoorzieningsorganisatie/ROA

Tabel 41. Bedrijfssectorspreiding per opleidingstype voor het RBA-gebied Kennemer-/Amstel- en Meerlanden 1990 (Gini-Hirschman indicator)

SOI-code	Opleidingstype	Gini-Hirschman indicator	Typering
000, 111, 201	Basisonderwijs	0.94	groot
301	MAVO en onderbouw HAVO/VWO	0.93	groot
331-339	LBO Technisch	0.92	groot
361-369	LBO Economisch-Administratief	0.92	groot
381-389	LBO Verzorgend	0.92	groot
401	Bovenbouw HAVO/VWO	0.94	groot
436-439	MBO Technisch	0.94	groot
451, 454	MBO Verpleging & Ziekenverzorging	0.55	erg klein
453, 461-464	MBO Economisch & Administratief	0.92	groot
481, 484, 486	MBO Verzorgend	0.78	gemiddeld

Bron: ROA